

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 282. — GOD. VII.

ŠIBENIK 12. VELJAČE 1958.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Završene su kandidacione konferencije na kotaru

Na poručju šibenskog kotara Kotarskog komiteta SK završene su kandidacione konferencije na kojima su predloženi kandidati za savezne i republičke predstavništvo u Saveznom vijeću.

Na posljednjim dvjema održanim kandidacionim konferencijama u Kninu i Skradnu za kandidate su predloženi dosadašnji poslanik Petar Colak, direktor Zavodnog dobra »Vrana« i Dušan Strbac-Duće, direktor radio televizije Petar Colak, istaknut je za kandidata u grupi poljoprivrede Saveznog vijeća Savezne narodne skupštine za administrativne kotare Šibenik, Zadar i Gospić, a Dušan Strbac predviđen je za kandidata u Republičkom vijeću Sabora NR Hrvatske za izborni kotar Skradan-Stankovci.

Prema tome za kandidate za poslanike u Saveznom vijeću predloženi su dr. Ivan Kuvar, Tade Čuruvija i Ivo Družić, sekretar Kotarskog komiteta SK, u grupi in-dustrije Cedo Polak i Petar Colak.

Za Republičko vijeće Sabora istaknuti su za kandidate Nikola Sekulić, potpredsjednik Sabora, zatim Jovo Ugrčić, Božo Radić, Petar Škarica, Smiljan Reljić, Dušan Štrbac i Vitomir Građiška, a u vijeće proizvođača u grupi industrije predloženi su za kandidate Mijo Lemo, ing. Vinko Guberina, Ivo Rajević i ing. Zvone Jurišić.

PLENUM KOTARSKOG KOMITETA SK

Odlučno spriječiti neopravdanu povišenje cijena

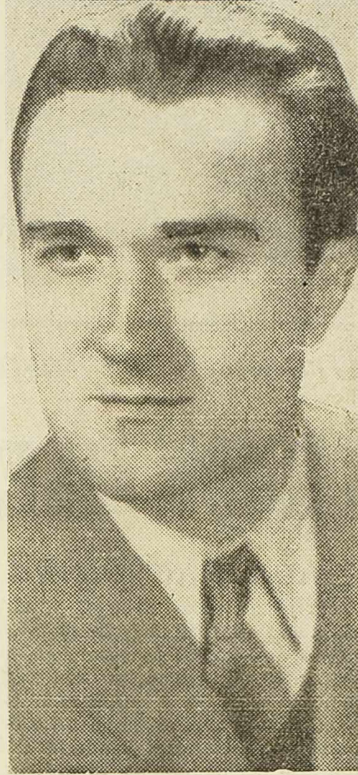
Slični sastanci će se održati i na području kotara

U četvrtak 6. o. mj. u dvorani NO kotara održan je sastanak plenuma Kotarskog komiteta SK, kojem su prisustvovali sekretari općinskih komiteta SK, predsjednici narodnih odbora općina, te neki privredni rukovodioci sa područja šibenskog kotara. Glavni predmet raspravljanja na ovom sastanku bilo je pitanje povišenja cijena nekim prehrambenim artiklima koje je uslijedilo u posljednje vrijeme na našem tržištu.

Ono u priličnoj mjeri, kako je istakao u svom izlaganju sekretar Kotarskog komiteta SK Ivo Družić, ugrožava postojeći standard i smanjuje realne nadnice radnika i službenika. Analizirajući uzroke tog povišenja na plenumu je izraženo mišljenje, da kod privrednih organizacija postoji tendencija da se dobit, koju su one ostvarile u 1957. godini, ne samo zadrži već i poveća. Takvim u većini slučajeva neopravdanom povišenjem cijena poduzeća nisu išla za stabilizaci-

jom tržišta i nastojanjima da održu cijene na onom nivou koje su bile u 1957. godini. Na plenumu je iznijeto da su povišene cijene maslinovom ulju, vinu, mesu, brašnu, maslacu, siveričkom ugljenu i aluminiju. Istaknuto je također da se u cilju sprečavanja povećanja cijena na tržištu angažiraju sve političke i društvene snage kako bi se, ukoliko to bude potrebno, pravovremeno poduzele odgovarajuće mjere. S tim u vezi je preporučeno da se slični sastanci održe u svim općinskim centrima u kotaru, a posebni dogovori da se upriliče u zadružnim organizacijama, poduzećima, te u svim političkim i društvenim organizacijama.

U diskusiji su pojedini govornici dali objašnjenja o uzrocima povišenja cijena. Predsjednik NO kotara Šibenik Petar Škarica je ukazao na činjenicu da je ukupna poljoprivredna proizvodnja u 1957. manja za 16% u odnosu na 1956. godinu, a da je zato financijski efekat bio veći za oko 220 milijuna Din, što dovoljno pokazuje da su cijene nekim artiklima bile povećane. Nadalje je istakao da se uzrok povećanja cijena nalazi u platnom fondu koji je porastao za 710 milijuna Din, što je na bazi veće potražnje prouzrokovalo povećanje cijena. Ukazao je na negativne pojave koje su zabilježene u zadrugama. Gotovo sve zadruge u općini ne vide robu, a ostvaruju 5 do 15 Din zarade po artiklu. Fe-

Ivo Družić, sekretar Kotarskog komiteta SK zastupnički kandidat za Savezno vijeće

zitivna je činjenica da je promet u trgovačkoj mreži povećan za oko 1,1 milijardu Din u 1957. prema onome u 1956. godini. To dovoljno pokazuje da su potrebe građana za mnogim artiklima, a posebno se to odnosi na električne aparate, znatno porasle.

Miro Kuhač, potpredsjednik NO kotara ističe da su cijene naročito porasle u većim tržišnim centrima Šibeniku, Kninu i Drnišu. Dok za povećanje cijena vinu, ulju i kruhu nema nikakvih opravdanih razloga, dotle je povišenje cijena mesu prouzrokovano nestašicom stoke i pojavom drugih kupaca. Pored njih, još su neki od diskutiranih prikazali stanje tržišnih cijena na svom terenu.

Pripreme za proslavu 15-godišnjice borbi na Sutjesci

Izabran odbor za proslavu

Pod predsjedništvom maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita u Beogradu je održana prva sjednica Odbora za proslavu 15-godišnjice borbe na Sutjesci. Ovom je prilikom predsjednik Tito održao kraći govor o značenju proslave. Prema programu, koji je odbor usvojio proslava će se održati u svim mjestima u zemlji u toku cijele 1958. godine.

Na sjednici je odlučeno, da se ustanovi spomenica »Sutjeske«, koja će se uručiti svim preživje-

lim borcima, koji su učestvovali u borbama na Sutjesci, kao i porodicama boraca poginulih na Sutjesci. Isto tako ustanovit će se i prelazni pečar, koji će se dodijeliti najboljoj organizaciji Streljačkog saveza Jugoslavije.

Odbor za proslavu pozvao je društvene organizacije, škole i ustanove kao i sve građane, a naročito omladinu, da aktivno učestvuju u svim manifestacijama i priredbama, koje će se održati povodom proslave.

Riječ druga Tita o značenju proslave

Na sjednici odbora za proslavu 15-godišnjice borbe na Sutjesci govorio je i predsjednik Republike Josip Broz Tito. Govoreći označava proslavu i evocirajući uspomene na ove slavne dane Narodno-oslobodilačke borbe, drug Tito je rekao:

Drugovi i drugarice, Proslava borbe na Sutjesci ima ogroman značaj za sve naše narode i za našu socijalističku zemlju. Oskoro će se navršiti petnaest godina od onih dana, kad je na tom mjestu vodena s okupatorima odlučna bitka, u kojoj su sinovi skoro svih naših naroda sudjelovali. To je mjesto gdje se odvijala jedna od natezih bitaka u našoj Oslobođilačkoj borbi, bitka u kojoj je, u jednom kratkom periodu, pao najveći broj sinova naših naroda, najviše svijetlih likova naše Narodne revolucije i naše Oslobođilačke borbe.

Mi treba da obilježimo to mjesto i kao spomenik palim borcima, palim sinovima naših naroda, i kao svjetionik našim novim generacijama, koji će osvjetljavati put, koji je prokrčen na tom mjestu, put bratstva i jedinstva naših naroda.

Ja mislim, drugovi i drugarice, da proslava petnaestogodišnjice borbe na Sutjesci treba ne samo da ostane jedna trajna uspomena nego da bude i jedna trajna svjetlost, koja zrači od onih teških dana, kada su naši narodi morali da izdrže najveći teret na svojim leđima. To treba da bude mjesto, gdje će naše mlade generacije dolaziti i podsjećati se kako je nastala ova naša današnja Jugoslavija, socijalistička Jugoslavija, u kojoj vlada bratstvo i jedinstvo.

Rijetko je kada u historiji stvorena jedna država na takav način, da su, u zajedničkoj borbi protiv zajedničkog neprijatelja, dole razjedinjeni narodi iskovali svoje jedinstvo i krvlju svojom, krvlju i

kostima najboljih sinova svoje zemlje ostvarili svoj cilj — da u miru i slobodi grade ljepši život sebi i budućim generacijama.

Ja mislim, drugovi, da od nas, od organizatora te proslave, mnogo zavisi, da li će ona zaista biti ono, što želimo da bude trajan spomenik našoj Narodnooslobodilačkoj borbi. Široj Jugoslaviji bilo je mnogo bojišta, na kojima su se vodili krvavi okršaji, ali baš Sutjeska — koja je u našoj Narodnooslobodilačkoj borbi dvaput bila takvo poprište, a naročito prije 15 godina — najbolje odgovara da bude mjesto, u koje će naši narodi uvijek s ponosom gledati i podsjećati se kako nas skupo stoji ovo, što je stvoreno. To mjesto treba da opominje i nas i buduće generacije da moraju biti poštovane one žrtve, koje su pale tamo i široj cijele Jugoslavije. Jer naša zemlja koja je čitava bila jedna velika Sutjeska i za koju je palo toliko sinova naših naroda, zaista zaslužuje, da je poštuju i generacije, koje dolaze.

Zelio bih ovdje da spomenem — rekao je na kraju predsjednik Tito — da je taj zadatak, koji stoji pred nama, dosta složen, ali ja sam uvjeren, da će ga ovaj organizacioni odbor izvršiti.

Sedam dana u zemlji ...

Ljubljana — Iz svih krajeva naše zemlje stižu vijesti o velikom odazivu omladine za izgradnju autoputa Ljubljana — Zagreb. Računa se, da će duž ove trase raditi 55.000 brigadiru. Oko 700 mladića i djevojaka iz Slovenije, kao prethodnica, počeo će 1. marta s izgradnjom baraka i sporednih putova.

Beograd — Na poziv predsjednika Savezne narodne skupštine Petra Stambolića u Jugoslaviji je boravio tri dana predsjednik grčke narodne skupštine Konstantin Rodopoulos sa suprugom.

Kotor — U Boki Kotorskoj na svečani način proslavljena je 40-godišnjica pobune mornara protiv Austro-Ugarske mornarice. Tom prilikom otvorena je izložba fotografija i dokumenata o pobuni i održano je niz predavanja u svim mjestima Boke Kotorske.

Beograd — Između FNJR i SAD potpisan je sporazum, kojim će Jugoslaviji biti isporučeni pšenica, pamuk i jestivo ulje u vrijednosti 62,5 milijuna dolara.

Beograd — Za proljetnu sjetvu osigurano je 650.000 tona umjetnog gnojiva. Od toga 450.000 bit će uvezeno iz inozemstva do 15. marta, dok će ostatak proizvesti naša kemijska industrija.

Beograd — Zbog povezivanja s neprijateljskim izbjegličkim grupama i neprijateljske djelatnosti, Okružni sud u Beogradu osudio je Bogdana Krekića na 7 godina, Aleksandra Pavlovića na 8 godina i 6 mjeseci i dr. Milana Žujovića na 4 godine strogo zatvora.

... i svijetu

Kairo — Predsjednik Egipatske Republike Naser i sirijski predsjednik Kuatli potpisali su dokument o egipatsko-sirijskom ujedinjenju u jednu državu pod nazivom »Ujedinjena Arapska Republika«. Postignut je i opći sporazum s potpredsjednikom vlade Jemena El Badrom o priključenju Jemena, dok će Saudijska Arabija, Irak i Jordan odrediti zajednički stav prema »Ujedinjenoj Arapskoj Republici«.

Moskva — Predsjednik Bulganjin uputio je predsjedniku Eisenhoweru novo pismo, u kojem se ponovo naglašava potreba sastanka na najvišem nivou i odbacuje mogućnost prethodnog sastanka ministara vanjskih poslova.

München — Nedaleko minhenskog aerodroma srušio se specijalni avion BEA — »Elizabethon«, kojim su putovali nogometaši »Manchester Uniteda«. U nesreći našao je smrt 21 putnik, dok ih je 23 lakše i teže povrijeđeno.

New York — Četverostepena raketa uspješno je izbacila u svemir prvi američki satelit »Istraživač«. Satelit je težak 13,5 kg. Izbacivanje satelita s raketom »Vanguard« ponovo je doživjelo neuspjeh i raketa je, kako tvrdi američko ministarstvo obrane, automatskim putem uništena, jer je skretala s putanje odmah po izbacivanju.

Varšava — U Poljskoj održani su izbori za narodne odbore. Veliki odaziv birača pokazao je privrženost poljskog naroda državnom i političkom rukovodstvu. Veliki odaziv birača bio je i u zapadnim krajevima zemlje, koji su dugo vremena bili pod tuđinskom vlašću.

Bruxelles — U povodu završetka glavnih radova na jugoslavenskom paviljonu u Bruxellesu, održana je svečanost, kojoj su osim jugoslavenskog ambasadora M. Javorskog prisustvovali i Krsto Popivoda, član Saveznog izvršnog vijeća i predsjednik Komiteta za vanjsku trgovinu Hasan Brkić.

PRED IZBORE ZA MJESNE ODBORE

Ma da se u našoj lokalnoj štampi vrlo malo pisalo o važnosti i radu mjesnih odbora, sigurno je da i ovaj napis ne će biti u stanju da obuhvati ono što su do sada na našoj općini učinili MO u svom djelokrugu i što ih čeka u budućem radu. On ima namjeru da samo potakne neka pitanja, s obzirom na mjesto i ulogu koju imaju odbori u upravljanju u našim selima, naime, da potakne pitanje s obzirom na odluku koja je donesena na prošloj sjednici NO, a koja određuje da se u toku ožujka biraju novi MO u svim selima. S tim bi prestao mandat i dosadašnjim. Dosadašnji MO već djeluju preko dvije godine. Oni su bili takova institucija koja je imala niz zadataka da riješi u našim mjestima, a koji su uz zalažanje, kako mjesnog odbora, tako i birača, možemo konstatirati izvršeni.

Kroz dvije godine svoga djelovanja oni su odigrali veliku ulogu u upravljanju, i bili ujedno dobra spona između naših birača i NO. Preko njih NO mogli su dolaziti do dobrih podataka, kao i problema i na taj način ih mnogo bolje skupa sa njima rješavali.

Pored ovih uspjeha koji su postignuti, a koji su svima nama poznati, bilo je dosta lutanja u radu, kao i nesnalaženja. To je bila normalna pojava, a koja se još i danas uvijek vuče naročito u onim MO, koji su bili sastavljeni od više sela ili pak zaselaka. (Prilikom donošenja odluke o tome se vodilo računa). Međutim, ima odbora koji su se vrlo dobro afirmirali u svom radu na lokalnim akcijama. Ti MO su znali da or-

ganiziraju samodoprinos za elektrifikaciju sela, za popravak puteva, škola, groblja, kao i niz pitanja iz potreba našeg radnog vijeka. Treba napomenuti da su ovdje veliku ulogu odigrale naše političke organizacije, koje su bile politički mobilizator masa.

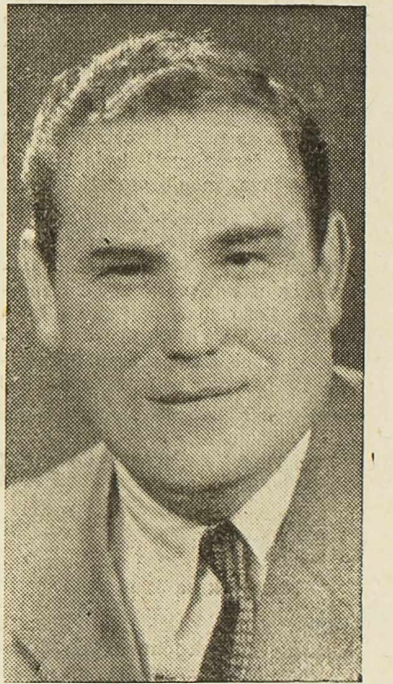
U svom radu bilo je i samovolje u rješavanju određenih pitanja. Ona se očitovala naročito u tome, što su pojedinci dolazili u ime odbora, a da o tome odbor nije bio upoznat, a da ne govorimo o biračima. Takva praksa dovela bi nas u buduću do sputavanja demokratičnosti u radu MO, i od nje ne bi nitko imao koristi. Radi toga je u više navrata praksa kritizirana na našim sastancima i možemo konstatirati, da se u zadnje vrijeme ta praksa sve manje pojavljuje.

S obzirom da do sada MO u svojoj nadležnosti nisu raspolagali sa nikakvim materijalnim sredstvima, a da je to donekle sputavalo njihov rad u rješavanju određenog problema, a za koji su bila potrebna materijalna sredstva, na-

U Drnišu održani drugi zborovi birača

Gotovo u svim selima drniške općine u nedjelju su održani drugi zborovi birača, na kojima su jednoglasno potvrđeni predloženi kandidati za Savezno vijeće Savezne narodne skupštine i Republičko vijeće Sabora. Zborovi birača imaju je još održati u selima Miljevec, Velušić i Trbounj, koji će biti održani do 16. o. mj. (M)

meće se potreba da se to pitanje pokrene, kako bi se isti i materijalno zainteresirali i tako stvorila veća odgovornost za rješavanje određenih komunalnih pitanja. U tom pravcu je na inicijativu općinskih odbora pokrenuto pitanje samodoprinosu sa svim općinskim odborima sa sela, a s istim bi u koliko dođe do realizacije na zborovima birača upravljao mjesni odbor na zahtjev svog zbora. Koliko će se od toga ostvariti zavisi od birača i njihovoj volji, i konačno o tome koliko će se sagledati potrebe mjesta. Ako bi se ovo ostvarilo, onda je sigurno da bi rad odbora bio umnogome sadržajnije. Iz takove prakse bi proizišla činjenica, naime, znali bi sa čim raspolažu, što mogu učiniti u toku jednog razdoblja, a uz pomoć i same komune prema njenim materijalnim mogućnostima. Sa takovim radom razbilo bi se i shvaćanje koje još uvijek vlada kod jednog dijela naših ljudi, kako treba sve da se daje iz okvira zajednice, ne shvaćajući unaprijed kakve su naše mogućnosti, i što je u određenom vremenu primarnije da se radi. Takovo shvaćanje proizlazi iz neshvaćanja stvarnih naših ljudi i često se stvaraju takve diskusije koje nas ne vode ničim dobrom. Radi toga smatramo da bi organizacije SK i SSRN trebale organizirati širi politički rad na bazi upoz-

Petar Škarica, predsjednik NO-a kotara Šibenik zastupnički kandidat za Republičko vijeće

navanja naših ljudi sa osnovnim zakonskim propisima, i našim mogućnostima na današnjem stupnju razvika socijalizma. Svakako iz ovakovog rada izvukao bi se zaključak što se može, a što ne može učiniti.

Bilo bi svakako pametno organizirati i neke seminare sa MO u vezi njihovih zadataka i kompetencije. Mislimo da bi trebalo i naše organizacije SSRN da na svojim sjednicama raspravljaju o radu svojih MO.

Kako smo već u početku naveli da je već prošlo dvije godine od postojanja sadašnjih mjesnih odbora, radi toga je NO općine na svojoj prošloj sjednici donio odluku, da se izbori za nove MO održe u toku mjeseca ožujka. Dosad smo imali dvadeset i jedan mjesni odbor u kojima je bilo uključeno 149 drugova skupa s općinskim odborima. S obzirom da je dosad dosta sela obuhvaćeno sa

(Nastavak na 2. strani)

Izbori za Saveznu narodnu skupštinu i Sabor

POTVRDA KANDIDATURE

Važan predizborni zadatak je procedura oko potvrde kandidature za izbore. Prijedlog kandidature sastavlja se na temelju zaključka zbora birača ili po inicijativi grupe građana.

Uvjeti za kandidaturu

Da bi jedan kandidat mogao to postati mora ga predložiti najmanje četvrtina ukupnog broja zborova birača jednog izbornog kotara. Kandidatura je punovazna također i u slučaju ako su kandidata predložili zborovi birača, koji su obuhvatili najmanje četvrtinu svih birača upisanih u biračke spiskove toga izbornog kotara.

Treba napomenuti i drugu demokratsku ustanovu našeg izbornog sistema. Naime, osim zborova birača, i grupa građana ili grupa proizvođača može predložiti neku kandidaturu kako za Saveznu skupštinu tako i za Sabor.

Prijedlozi kandidature moraju se predati kotarskoj izbornoj komisiji najkasnije 21 dan prije izbora.

Kotarska izborna komisija pošto utvrdi da li prijedlog odgovara zakonskim propisima i da li je podnesen u propisanom roku, te da li su priloženi svi potrebni dokumenti potvrđuje kandidaturu. Ako pak ima nekih nedostataka, kotarska izborna komisija nastojat će da ih otkloni, a ako predlagači ne udovolje njenim zahtjevima, odbit će kandidaturu. Kandidatura može biti odbijena i ako se za kandidata ne podnese pismena izjava da on pristaje da se kandidira.

Kada je jedan kandidat istaknut u dva ili više izbornih kotara, ili u isto vrijeme u Saveznom i Republičkom vijeću ili Vijećima proizvođača Savezne skupštine i Sabora, on se mora, na poziv Savezne izborne komisije, u kratkom roku od 24 sata izjasniti, koju kandidaturu zadržava. Ostale kandidature toga kandidata bit će poništene. Ova odluka mora biti dostavljena predlagačima također u roku od 24 sata od poništenja kandidature.

Izborne komisije također djeluju u vrlo kratkim rokovima. U roku od 24 sata one pozivaju predlagače da otklone nedostatke. A o odbijanju kandidature izborna komisija mora izdati rješenje najkasnije 48 sati od podnošenja prijedloga. Ovaj brzi postupak je potreban da se na vrijeme obave sve zakonske formalnosti, koje bi, ako se ne obave, mogle ometi izbore.

Red kandidatura

Zakonski propisi predviđaju, naravno, i utvrđivanje reda kandidature. Zato se o prijemu i drugim radnjama stalno bilježi ne samo dan nego i sat prijema prijedloga ili izbornih dokumenata. U

rješenju o potvrdi kandidature označava se također dan i sat kad je za koga kandidata primljen posljednji prijedlog kandidature (radi utvrđivanja da li je taj prijedlog, u određenom roku izglasala jedna četvrtina svih zborova birača toga izbornog kotara).

Red kandidatura zborova birača određuje se po vremenu, kad je za određenog kandidata primljen posljednji prijedlog kandidature.

Neki iznimni slučajevi

Svaku potvrđenu kandidaturu kotarska izborna komisija mora objaviti u službenim prostorijama, a obavijestiti će također republiku odnosno Saveznu izbornu komisiju.

Ako bi se dogodilo da se svi ovi poslovi ne završe na vrijeme, dvadesetorica birača jednog područja mogu tražiti od predsjednika narodnog odbora, da se sazove novi zbor birača i da se procedura ponovi. U tom slučaju sve to mora biti gotovo najkasnije deset dana prije izbora.

Konačno, ovo se može dogoditi i zato što zborovi birača ili grupe građana mogu svoje predložene kandidature povući. Na primjer, najmanje dvije trećine zborova birača mogu povući neku kandidaturu, i najkasnije deset dana prije izbora predložiti kotarskoj izbornoj komisiji novog kandidata. Isto to se može učiniti i za slučaj da kandidati sam odustane od kandidature.

Objave kandidature

Savezna izborna komisija, odnosno Republička izborna komisija za Sabor, dužne su u službenim novinama objaviti, deset dana prije izbora, spisak svih potvrđenih kandidatura. Ako ima naknadnih kandidatura i te se moraju objaviti. I kotarske izborne komisije dužne su oglasiti svaku potvrđenu kandidaturu najkasnije petnaest dana prije izbora, a za naknadne kandidature najkasnije pet dana prije izbora.

Oglas kandidatura moraju se razlikovati i po boji. Boje oglasa određuje izborna komisija. Ona mora osigurati i to da oglaš kandidatura budu izloženi u svim mjestima izbornog kotara najkasnije pet dana prije izbora, a najmanje po jedan primjerak oglasa svake kandidature mora se dostaviti svakom biračkom mjestu.

Dosta složeni poslovi oko pripreme kandidatura zahtijevaju da se rad zborova birača i sve druge radnje koje se poduzimaju, izvrše na vrijeme, a to treba da bude briga ne samo izbornih organa, nego i političkih organizacija i aktivista u svakom izbornom kotaru. M. K.

Pred izbore za mjesne odbore

Nastavak sa 1. strane)

jednim MO, a da se u praksi pokazalo nepraktično za izvršavanje određenih zadataka, donesena je odluka da se u svakom selu biraju MO, tako da će poslije izbora na našoj općini raditi i djelovati 35 MO, sa 209 drugova uključivši i odbornike NO sa sela.

Radi naprijed iznesenog, a i važnosti rada samih odbora imperativno se nameće pred SSRN da prilikom izbora MO, treba dobro izvršiti sve organizacione i političke pripreme, kako bi sami zborovi birača što bolje uspjeli. Isto tako treba da se na tim zborovima birača iznesu dosadašnji rezultati

i uspjesi, te da se samokritički osvrne na nedostatke koji su kočili rad MO kroz proteklo razdoblje. Ta bi pouka dobro došla za budući rad MO. Treba predviđati da se u odbor izaberu najbolji ljudi, tj. oni koji su i dosad pokazali marljivost u svom radu. Sam odbor treba postaviti tako, da bude organ upravljanja, koji će u sklopu čitavog našeg mehanizma raditi i djelovati, te politički ocjenjivati stvari. Zborovi birača treba da budu radni dogovori, što sve u ovoj godini treba učiniti, računajući na naše mogućnosti.

Ako ovako budemo radili, smatramo da će novi MO odigrati namjenjenu im ulogu, a to će uostalom, sama praksa najbolje pokazati u budućem radu. N. J.

Konferencija organizacije SK u „Velimir Škorpik“

Više raditi u društvenim organizacijama

U četvrtak 6. o. mj. održana je IX. godišnja konferencija organizacije SK „Velimir Škorpik“ kojoj je, pored članova SK i većeg broja vanpartijskih, prisustvovala sekretar Općinskog komiteta Nikica Bujas, te predstavnik JRM Dušan Ivošević.

Iz izvještaja se moglo zaključiti da je rad ove organizacije od prošlogodišnje konferencije do danas bio veoma uspješan, posebno na ideološko-političkom polju. U toku prošle godine primljen je veći broj članova iz redova Narodne o-

mladine. Najveći broj diskutiranih govora je o potrebi jačeg rada u drugim društvenim organizacijama, zatim o mjerama koje bi se usmjerile u pravcu povećanja proizvodnje i poboljšanja radne discipline.

Poslije izlaganja druga Ivoševića, konferenciju je pozdravio sekretar Općinskog komiteta Nikica Bujas, odavši priznanje članovima organizacije na njihovom plodnom radu. Na kraju je izabran novi komitet od 11 članova. Za sekretara je izabran Ante Buvinić. NŠ

Organi tržne inspekcije na djelu

Ipak nešto nije u redu

Anonimna pisma

»Prije nekoliko dana u mesaru M. kupio sam 75 dkg mesa. Malo mi je bila sumnjiva brzina kojom je izmjereno pa sam ga kod kuće ponovo izmjerio i ustanovio, da sam dobio 5 dkg manje i tako bio oštećen za dvadesetak dinara. Ovo me nije iznenadilo, jer to nije prvi put. Mijenja sam prodavaonice, ali bi gotovo uvijek dobio po koji dek manje. Nisam htio dizati galamu, jer bi, s ozorom na odnos mesar-mušterija, bio sasvim prirodno da drugi put budem izbačen iz prodavaonice ili u najmanju ruku da me se ignora i da tako gata i sate čekam. Misim, da ispada u vašu nadležnost da nešto poduzmete.«

Gradanin

Pismo je bilo adresirano na tržnu inspekciju NO općine Šibenik. Bilo je još sličnih pisama a u zadnje vrijeme su stizala sve češće. A onda, kad su učestale i usmene pritužbe, organi tržne inspekcije su se ozbiljnije zamislili i odlučili da na licu mjesta provjere njihovu istinitost. Bilo je pritužbi i na ostale trgovačke radnje. I tamo bi se dobio po koji dekgaram kuha ili maslaca manje, čak bi se mjerilo u debljem papiru i sl. Zato je odlučeno, da se osim mesarnica kontroliraju i prodavaonice kruha i trgovine mješovitom robom.

Akcija počinje

Prema dogovoru, u četvrtak u 8 sati sastali su se službenici zaduženi za izvršenje ove akcije i razišli se po gradu. Prvi napred je imao asistirati na mesarnice. Svaki od deset službenika, koliko ih je učestvovalo u akciji trebao je izvršiti kontrolu u dvije mesarnice. To je bila prva gručeska. Zauzeli su svoja mjesta i točno u 8:20 sati su zaustavili prvu mušteriju koja je izašla s kupljenim mesom i vratili je natrag da se izvrši kontrola mjerenja.

Na izlasku iz mesarnice M.B. zaustavljena je mušterija a koja je u papiru nosila oveći komad govedine. Trebalo je malo vremena za objašnjenje i meso je ponovo stavljeno na vagu. . .

Zašto akcija nije uspjela?

Sre je to promatrao prodavač mesa u jednoj »Mesoprometovoj« radnji. Nije mu trebalo dugo da shvati o čemu se radi, pa je bez predomišljanja potrčao uz stepenice i uletio u svoju trgovinu, a zatim u okolne mesarnice. To se događalo upravo u trenutku, kada su se kontrolori spremali da uđu u ove prodavaonice. To nije iznenadilo organe tržne inspekcije, ali je zapažena jedna druga pojava koju nisu odmah mogli objasniti. Neke domaćice, koje su obavljale dnevnu kupovinu i opazile ili čule za kontrolu, požurile su prema pojedinim radnjama i tako je gotovo cijeli trgovački personal u Šibeniku to jutro mjerio s više opreza. Što da se na ovo kaže? Teško je zamisliti da netko sam želi da bude prevaren. Možda je ovdje jedan drugi faktor odigravao važnu ulogu. Odnos mesara prema potrošačima je gotovo nemoguć. Naravno, ovdje nije riječ o »fini-

mušterijama, tj. onim koji redovito kupuju 1 do 2 kg mesa i kojima se mesar obrača sa: »izvolite gospodo, koji položaj želite, već o onima koji, kako ne će ne moraju uzeti i neka mu više ne dosadu.« Možda su spomenute domaćice računale na protuuslugu. Eto, tako su neki građani sami sprječili akciju, koju su naprotiv trebali pomoći da bi jedamput stali na put nesavjesnim prodavačima koji zarađuju velike sume oštećujući svakodnevno njihov budžet.

Epilog

...vaga je pokazala da je M.B. mušteriju oštetio za 10 D.n. Kad su u drugoj prodavaonici upitali A.S. također privatnog mesarskog obrtnika, zašto je za 79 dkg bravetine naplatio 220 mjesto 205 Din., odgovorio je, da je cijena bravetine u izlogu i prodavaonici je stajalo: bravetina - 260.

U ostalim mesarnicama: sve »na dek« točno.

Prešlo se na prodavaonice kruha i trgovine mješovitom robom. Sva gdje se osjećala čudna atmosfera, izmjenjen je odnos prodavača pre-

ma mušterijama, dugo i precizno vaganje i ispitivački pogledi prodavača na svakoj mušteriji: »nije li možda ovo kontrola?«. Provjeravanja su pokazala da je ovog puta sve u redu. Čak je jedan prodavač, u nastojanju da što bolje posluži mušteriju, naplatio 30 Din manje. Već je izgledalo da više ne će biti posla, kad je izvršena kontrola u prodavaonici delikatesa broj 5 trgovačkog poduzeća »Prehrana«. Svi kupljeni artikli stavljeni na vagu i — evo što je ustanovljeno: na 60 dkg suhog mesa naplaćeno je 1 Din više. To je sitnica ali, da vidimo dalje: 23 dkg salama umjesto 120 naplaćeno 130 Din, 2 limuna težine 23 dkg koštaju 60, a naplaćeno je 64 Din, a za 5 dkg čaja umjesto 100 naplaćeno je 125 Din. Mušterija je oštećena za 40 Din!

Sad malo statistike: ova prodavaonica ima dnevni promet 100 do 150.000. Znači, da je posjeti najmanje 100 građana. Ako ih S. P. »poslužiti« 25 i svakom zakine 40 Din, onda to mjesečno iznosi 30.000 dinara.

Kontrola u prodavaonicama kruha je dala zadovoljavajuće rezultate. Z.

Za aktivniji rad narodnih sveučilišta Nedostaju sredstva

Mnoge teškoće na koje u svom radu nailazi Narodno sveučilište u Šibeniku umogome sprečava nastojanja uprave ove institucije da pridonijeli proširenju svoje djelatnosti. Zbog toga je gotovo čitavo djelovanje ograničeno na svega nekoliko predavanja u toku jedne sezone, što je premalo da zainteresira veći broj građana.

Među glavnim problemima s kojima se bori šibensko Narodno sveučilište ističu se nedostatak financijskih sredstava, zatim pomanjkanje prostorija, kinoprojektora i jednog profesionalnog lica, koje bi obavljalo administrativno-tehničke poslove. Za uspješniji rad ovog sveučilišta treba da ubuduće bude zabilježila nikakve rezultate.

briga svih političkih i društvenih faktora Šibenika.

Ništa bolje stanje nije ni u narodnim sveučilištima u Kninu, Drnišu i u drugim općinskim centrima na području šibenskog kotara. Dok se u Drnišu i Kninu u koje je Nar. sveučilište ipak nešto aktivnije, održavaju predavanja tek od vremena na vrijeme, dokle sveučilišta u ostalim mjestima postoje samo na papiru. Još jedan problem koji dosad nije riješen je pitanje osnivanja Kotarskog saveza narodnih sveučilišta, čije bi postojanje u velikoj mjeri pridonijelo oživljavanju aktivnosti u gotovo svim narodnim sveučilištima na kotaru a posebno u onima koja dosad nisu sveučilišta treba da ubuduće bude zabilježila nikakve rezultate.

Za veći dohodak, ali ne povišenjem cijena

Kad se raspravljalo o novim zakonskim propisima, koji reguliraju raspodjelu ukupnog prihoda privrednih organizacija — tada se diskutiralo i o tome, kako da se poveća dohodak. To je razumljivo, jer o veličini dohotka ovisi i sredstva određena za nagradivanje radnog kolektiva i visina fondova. Neke grane koje su i u prošloj godini radile na bazi dohotka — kao što su trgovina i građevinarstvo — imaju već neka iskustva, koja će poduzeća u drugim privrednim granama morati tek steći. Radi se zapravo o traženju takvih puteva koji će osigurati trajno, a ne privremeno povećanje dohotka. Ima za to više načina. Jedan je da se nakon solidnih studija utvrdi, kojim se to ekonomskim mjerama može postići. Tu postoje razna specifična rješenja za pojedine privredne organizacije. Na primjer, organi upravljanja u Zagrebačkoj tvornici dječjih cijepala su izračunali, da će im dohodak biti veći za milijun dinara, ako proizvodnju povećaju samo za tri posto. Slično je i u mnogim drugim poduzećima. Tvornica čokolade i keksa »Kraša« povećat će na osnovu novih propisa dohodak od 23 na 100 milijuna dinara, »Karbon« za 20 milijuna itd. Općenito uzevši, samo zagrebačkoj industriji stajati će na raspoloženju tri milijarde dinara više nego prošle godine.

Međutim, i usprkos objektivnim mogućnostima da povećaju dohodak ekonomskim putem vidjeli smo, da neka poduzeća pokušavaju to postići povišenjem cijena. Ovih je dana ta pojava bila osobito zapažena u Sloveniji i Hrvatskoj gdje su poduzeća doživjela cijene, opravdavajući taj postupak većim davanjima za radnike. O čemu se zapravo radi? Ne o većim obavezama prema zajednici, koje su zakonom točno određene, već o želji da se jednim brzim manevrom utiče na povećanje dohotka. Umjesto traženja načina, da se to postigne većom proizvodnjom boljom kvalitetom i širim asortimanom, dakle zadovoljavanjem potreba tržišta posla se linitim manevrom otvara — da bi se što prije došlo do cilja.

No tako postignuti rezultati ne mogu biti trajni, jer ne leže na zdravim temeljima. Svi ti pokušaji ne samo da su našli na osudu javnosti, već su i ekonomsku neodrživi. Cijena prije svega ovisi o proizvodnji a naša proizvodnja pokazuje veoma brzo tempo razvoja i stvaranja novih količina robe, što je brana protiv pokušaja pojedinih kolektiva da neopravdano dignu cijene (NIS)

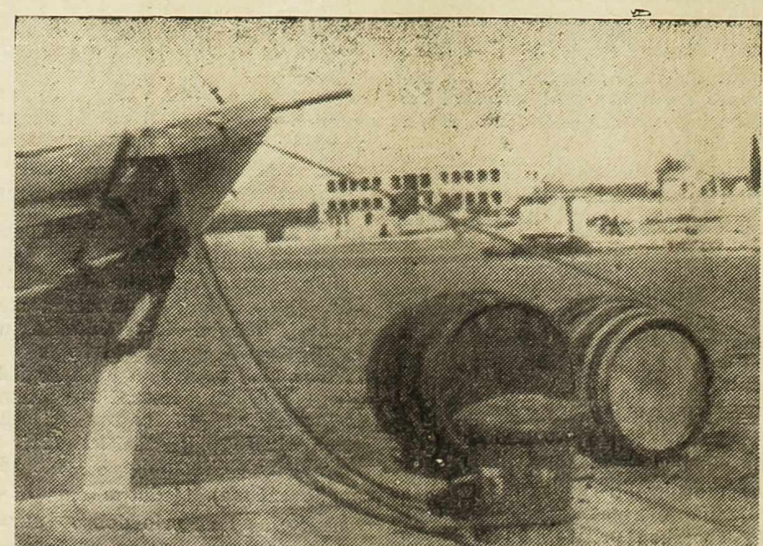
Zimovanje šibenskih izviđača i planinki

Određ izviđača i planinki šibenski organizirao je po prvi put zimovanje na Papuku, Dom na Janjkovcu nalazi se na 475 m nadmorske visine. Na ovoj velikoj akciji učestvovalo je 50 izviđača i planinki.

Dolaskom na željezničku stanicu Slatinski Drenovac naše je putovanje bilo završeno. Izviđači i planinke bili su većinom »novajlije«, t. j. prvi put na izviđačkoj akciji. U koloni krenuli smo piešice noću prema domu Putnice je vodio uz Drenovački motok Nitko se nije tužio na umor. Iako je put bio veoma težak a kad smo stigli prvo iznenađenje bio je — snijeg. Došavši u dom, te večeri dobili smo prvi topli obrok. Za petnaestodnevnog boravka na Papuku, nared obrade izviđačkih stručnih znanja i vještinstva bavili smo se skijanjem Tom priklonom ekološkom je prilika za osjećajom terenskom tečajnom modlatka Crvenog krifa s kojom smo zajedno navedivali zabavna večeri. Priredna su i dva izleta u okolnu i na vrh Papuka.

Zimovanje je dalo odlične rezultate. Održana su veoma uspjela takmičenja za najbolji vod u oštrom proljetnom je II. vod izviđača »Jež« iz I. čete »Mladi partizan«.

Goran Skočić

Pirovac

PREDAVANJE ZORANA PALČOKA

U organizaciji Doma JNA, ovih dana je Zoran Palčok, sveučilišni profesor iz Zagreba održao predavanje »O nekim pitanjima malograđanstva kod nas«. Predavanje je bilo veoma dobro posjećeno.

TEČAJ KROJA ZAVRŠIO RAD

Na inicijativu društva »Napredna žena« u Kninu je bio organiziran tečaj kroja i šivanja, koji je radio četiri mjeseca, a pohađale su ga žene i djevojke iz Knina i okolice. Nakon uspješno završenog tečaja održana je izložba radova, koju je posjetilo dosta građana. Uskoro će društvo »Napredna žena« organizirati još jedan takav tečaj.

Rad organizacija SSRN Konstatiran je napredak

Na području kninske komune postoji 30 osnovnih organizacija SSRN i sve su dosad održale godišnje konferencije uz daleko veći posjet i interes članstva, nego je to bio slučaj prošle godine. Na godišnjoj konferenciji u Vrbniku bilo je okupljeno oko 500 članova, a takvi primjeri nisu usamljeni.

Na godišnjim konferencijama gotovo svagdje konstatiran je napredak u pogledu življe političke aktivnosti. Bilo je uspjeha u pokretanju širokih narodnih slojeva koje je poduzimala narodna vlast, u rješavanju komunalnih zadataka od interesa za pojedina sela, a tako i u oblasti društvenog upravljanja bilo u školskim odborima, u združnim organizacijama i na zborovima birača. Posebno su se organizacije SSRN zalagale u političkoj aktivnosti prilikom održavanja izbora za narodni odbor općine i sada u vrijeme predizbornih priprema za skupštinske izbore.

Kao što je i razumljivo, organizacije na selu pretresale su pitanje unapređenja poljoprivredne

Kninska kronika

PREDIZBORNE PRIPREME

Potvrđene kandidature T. Čuruvije i B. Radića

U nedjelju su u svim selima kninske općine održani drugi zborovi birača na kojima je jednoglasno prihvaćen prijedlog kandidacione konferencije, da se za narodnog zastupnika Savezne narodne skupštine kandidira Tode Čuruvija, dosadašnji narodni zastupnik

Također istoga dana zborovi birača kotar Knin jednoglasno su prihvatili za zastupničkog kandidata Republičkog vijeća Bžu Radića, predsjednika NO općine.

Poljoprivredni proizvođači Kninske općine na drugim zborovima birača jednoglasno su potvrdili prijedlog kandidacione konferencije da se za narodnog zastupnika za Vijeće proizvođača Savezne narodne skupštine u grupi poljoprivrede kandidira za izborni kotar Zadar, Šibenik i Gospić Petar Čolak, dosadašnji narodni zastupnik istog vijeća.

Od ponedjeljka do petka održat će se II. zborovi birača u Kninu i na ostalom području općine za grupu industrije, trgovine i zanatstva radi usvajanja zastupničkih kandidata za Vijeće proizvođača Savezne narodne skupštine i Sabora.

UMRO NA RADU

Dok je radio nedaleko željezničke stanice Strmica, odjednom je pozlilo 56-godišnjem Trivunu Juricu, rodom iz Donjeg Tiškovca. Pomoć, koja mu je pritom pružena ostala je bez uspjeha. Pretpostavlja se da je spomenuti radnik umro od kapi. (ba)

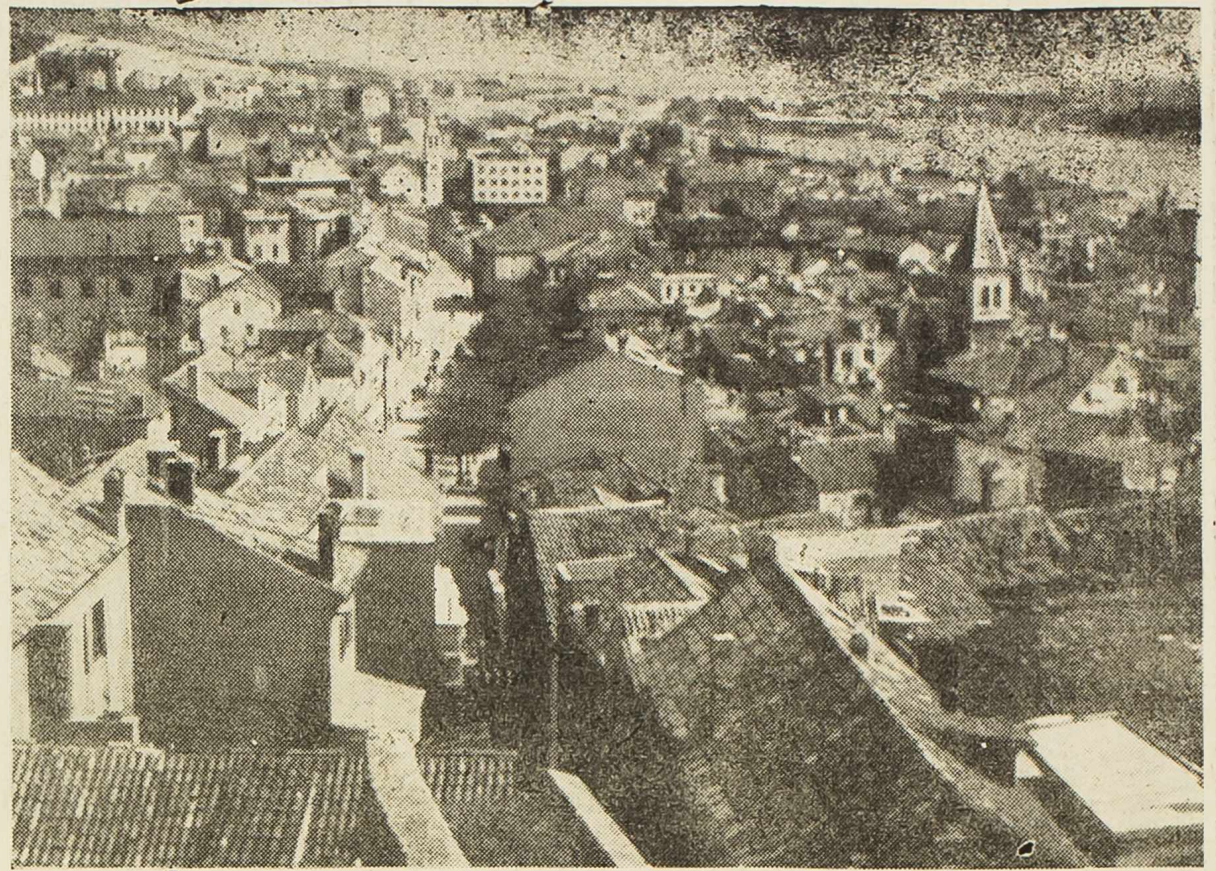

Sačuvati borovu šumu na Šubičevcu

Ustjedi lijepih, upravo proljetnih dana, omiljeno izletište »Šubičevac« opet je ozbiljeno. Divna borova šuma, koja je oduvijek bila ponos građana, najednom je došla u veliku opasnost. Ne prijeti im opasnost od ljudskih ruku, nego od njihova najvećeg neprijatelja — borova prela. Ovo neuobičajeno lijepo i sunčano vrijeme pogodno je za razvitak ovog opasnog štetočinje. To je glavni uzrok da se borovi prelac ove godine mnogo jače razmnožio nego ikada ranije. Gotovo ni jedno stablo nije ostalo pošteđeno. Na svakom ima po nekoliko gnijezda borova prela. Neke mjere za uništenje borova prela sigurno do sada nisu poduzete. Bila bi dužnost »Šumarije« koja je nadležna za odgoj i čuvanje šume, da nešto u tom poduzme. Mišljenja smo, da će u tom nastojanju i naše društvene organizacije pružiti punu pomoć naročito SSRN.

Bujna gnijezda ovog štetočinje njišu se po granama borova i uništavaju ih. Bilo bi nužno da se što prije energično intervenira, da se špasu naše borove šume od uništenja.

E. T.

Šibenik

TRGOVINA U 1958. GODINI

Za bolje snabdijevanje gradova

Na trgovinu i njeno poslovanje u prošloj godini bilo je najviše primjedbe. Ona tu kritiku sigurno i zaslužuje. Dovoljno je napomenuti, da je ona podmirivala potrebe gradova za svega 70 posto od normalnog prosjeka po principu: manji promet — veća cijena. Zadržana pak mreža bavila se uglavnom prometom konjunkturalnih proizvoda, dok je poslovanje s voćem i povrćem bilo zanemareno. U prometu velikog dijela robe bila su uključena prosječno četiri posrednika tako, da je razlika između cijena u otkupu i maloprodaj iznosila prosječno 100 do 120 posto, a kod nekih proizvoda dostigla čak 200 posto. Da bi se spriječilo ponavljanje takvih slabosti u robnom prometu, ove se godine predviđa više novih mjera, kojima je cilj stabilizacija tržišta. Po onome, što se moglo čuti na nedavnom sastanku u Sekretarijatu za robni promet, vidi se, da je to pitanje svestrano zahvaćeno. Zadatak je da se pride organiziranju proizvodnje, kako bi se tržište ravnomjerno opskrblilo u toku godine. U tu svrhu nastojat će se, da se isključe suvišni posrednici i da se proizvođački rajoni direktno povežu s potrošačkim centrima. Na osnovu potreba, čije je približne proračune već napravila većina gradova, utvrdit će se izvori snabdijevanja. Veći dio gradova usmjerio se na tzv. prigradsku proizvodnju, tj. na organiziranje proizvodnje u svojoj neposrednoj blizini. Zagrebu je, recimo, potrebno 6700 vagona povrća godišnje. Gotovo polovina od te količine bit će proizvedena u najbližoj okolici grada. Smatra se, da je takvo snabdijevanje gradova

na sigurnije, jer su rizici poslovanja najmanji, a svaka mogućnost javljanja posrednika je isključena. Za ostale potrebne količine, gradovi će se morati obratiti drugim centrima, koji prirodno njima gravitiraju. Međutim, ta veza ne smije biti slučajna — od prilike do prilike, kao što je bila, na primjer, veza Rijeke prema poljoprivredno bogatom zadarskom području, već čvrsto zasnovana na ugovoru.

Sada se vode diskusije oko toga — kako da ta veza postane djelotvornija, odnosno kakve se garancije mogu pružiti proizvođaču. Dosad se u tome eksperimentiralo. Najzad je prevladalo stanovište, da cijene, koje se garantiraju proizvođaču, treba jedino da pokriju minimalne troškove proizvodnje, a da se tržne cijene ne mogu unaprijed ugovarati. Za pokriće pak eventualnog rizika da se osnuju namjenski fondovi pri proizvođačkim organizacijama, dok egalizacioni fondovi u gradovima treba da služe za pokriće i osiguranje rizika radi zaštite potrošača. Time je drugačije nego dosad postavljen problem rizika. Njega treba da snosi djelomično i proizvođač, odnosno njegova organizacija formiranjem namjenskih fondova. Problem rizika rješavat će se otvaranjem manjih pogona i u proizvođačkim i potrošačkim centrima, kako bi se roba, koja nema produ, sačuvala od propadanja. Da se ne bi ponovila situacija iz prijašnjih godina, kada su na pojedinim područjima propadale znatne količine proizvoda, dok su gradske tržnice bile slabo snabdjevene, predviđa se osnivanje transportnih servisa Zagrebačka će, na primjer, poduzeti sa

svoj vozni park koncentrirati kod tržnice na veliko. Na taj način, usluge prijevoza postaju jeftinije, a tržnica može u svako doba intervenirati i sprječiti propadanje robe.

U proširenju distributivne mreže mnogi su gradovi postigli značajne uspjehe. Cijenjena je, međutim, da još uvijek kod nas na jedno prodano mjesto otpada šest do osam hiljada potrošača. To znači, da treba proširiti maloprodajnu mrežu, kako bi se suzbio monopol i stvorili konkurentni uvjeti. Zato se predviđa otvaranje posebnih odjeljenja za prodaju voća i povrća u svim prodavaonicama živežnih namirnica, gdje god to uvjeti dopuštaju. To je ustvari najjednostavniji način, da se povećaju prodajna mjesta bez većih investicija. U Rijeci su prošle godine bile 32 pokretne prodavaonice, koje su se pokazale kao praktične i jeftine. Sisak i neki drugi gradovi da bi povećali broj prodavaonica, izdavali su građevinske dozvole za gradnju novih kuća pod uvjetom, da se u njima grade i lokali.

Na današnjem je sastanku donesen kao konačni zaključak, da je nužno što prije s akcionim programima snabdijevanja upoznati narodne odbore. Kako je to i našnja diskusija pokazala, neki su narodni odbori taj problem stavili u prvi plan, no ponegdje on nije tako shvaćen. Zbog toga, savjeti za robni promet treba da sa cjelokupnom problematikom izadu pred plenum narodnih odbora, kako bi oni što prije po luze i mjere za srednje tržišta i zaštitu potrošača.

Darinka Puskarić

Vijesti iz Kistanja

PREDIZBORNA AKTIVNOST NA KISTANJSKOJ OPĆINI

Nakon održanih kandidacionih konferencija, pristupilo se održavanju zborova birača, na kojima su usvojeni prijedlozi za kandidacionih konferencija za kandidiranje zastupnika u savezne i republičke organe. Do kraja ovog tjedna održat će se zborovi birača za vijeća proizvođača u grupi industrije, trgovine i zanatstva. (BP)

GODIŠNJA KONFERENCIJA OR- GANIZACIJE SSRN KISTANJE

Na godišnjoj konferenciji SSRN Kistanje podnesen je referat o dosadašnjem radu, čiji rezultati nisu bili zadovoljavajući. Ona broj svih 283 člana ili 22% od svih upisanih birača što je najbolji dokaz slabije političke aktivnosti ove organizacije među narodom ovog kraja. U diskusiji je najviše bilo riječi o unapređenju poljoprivredne proizvodnje. Konstatirano je da još ima nesavjesnih lica koja pričinjavaju štetu na usjevima i voćnjacima. Isto tako učestale su krađe stoke. Za slab rad ove organizacije podvrgnuto je kritici njeno rukovodstvo, koje se sastalo svega jedanput u godini dana. (BP)

U GOŠIČU CE SE PODIĆI SPOME- NIK PALIM BOROIMA

Mještani sela Gošić stopostotno su sudjelovali u NOP-u. Selo je u borbi protiv okupatora dalo 28 žrtava. Da bi se odužili svojim palim borcima, odlučili su im u znak zahvalnosti podići spomenik. Akcija je već započela sakupljanjem dobrovoljnih priloga samih mještana i uz pomoć nekih privrednih organizacija. Pokraj spomenika izgradit će se kosturnica u koju će se sahraniti kosti palih boraca s ovog područja. Radovi su pri završetku, pa će uskoro biti održana prigodna svečanost. (BP)

AKTIVNOST OMLADINE GOŠIČA

Organizacija Narodne omladine u Gošiću je po broju malena, ali veoma aktivna u izvršavanju zadataka. Ona broji 32 omladinca i omladince. Omladinska organizacija ovog sela daje velik udio na raznim komunalnim radovima, uređenju mjesnog groblja, nogometnog igrališta i na izgradnji dalekova. U 197. godini dano je preko 1600 radnih sati.

Skupština DVD u Zatonu

U nedjelju je u Zatonu održana III. redovna godišnja skupština. Dobrovoljnog vatrogasnog društva, kojim je, pored 60 članova, prisustvovao i komandant brigade kotara Josip Zajca.

U izvještaju je istaknuto, da je u dosadašnjem radu postignuto dobrih rezultata naročito u organizacionom učvršćenju društva, a dosta pažnje posvetilo se pomlađivanju članstva. U diskusiji je podvučeno da je u znatnoj mjeri izostala pomoć društvenih organizacija i vatrogasnog podsaveza. Predstavnik Podsaveza drug Zajca odao je priznanje društvu na dosadašnjem radu, obećavši materijalnu pomoć. Na kraju je prihvaćen program rada za ovu godinu te budžet. Potom je izabran novi upravni odbor. Za predsjednika društva izabran je Gabro Severdija, za tajnika Marko Živković, a za komandira Stipe Mrša. (NS)

ELEKTRIFIKACIJA SELA OTAVICE

Na posljednjem zboru birača u Otavicama osnovan je odbor za elektrifikaciju sela, nakon čega je započela akcija za sakupljanje novčanih priloga. Mještani su se obavezali da će građenom poduzeću »Udarnik« dostaviti veću količinu sitnog pijeska i da će dobrovoljno sudjelovati na obavljanju grubih radova. Prvih pet dana mještani su dali oko 400 nadnica (JG)

PRIREDBA U DUBRAVICAMA

Prošle nedjelje omladinska organizacija u Dubravcima upriličila je priredbu s obimnim programom. Priredbi je prisustvovao velik broj mještana koji su na kraju toпло pozdravili izvodače. Članovi ove organizacije namjeravaju s istim programom nastupiti u nekim obližnjim selima. (LJ. R.)

Reporter je zabilježio u Tijesnom

Šofer je često vrtio volanom, prolazio pokraj skladno obradenih oranica. Stari, istrošeni »londonac« je tko zna po koji put dodirivao točkovima cestu, vijugavu, punu prašine. Putnici su nestrpljivo očekivali dolazak. Trešnja, poskakivanje starog već iznemoglog »londonca« nije bila baš prijatna.

Autobus je prolazio pored lijepih polugradskih kuća, svijetlih, obasjanih poslijepodnevnom februariskim sunčanim zrakama, prošao preko mosta i zaustavio se na malom trgu. Tu ispred velike neokrećene zgradurine, na

kojoj se upola nadziru slova prijašnjeg vlasnika ili možda neke talijanske parole iz doba rata. Hotel »Borovnik«, je to. U Tijesnom pitomom, životopisnom mjestancu. Sjećam se starog profesora, što je nad katedrom bio kao istražitelj. Sjećam se njegovog predavanja o književniku ovog mjesta, njegovih riječi o Vjekoslavu Kalebju. Subota je poslije podne. Kazaljke na mjesnom zvoniku sporo se kreću, kao da i ne mare, što će mještani izmorenih stići u selo, da se odmire i otidu na početak. Sutra je nedjelja. Ra-

spored je već tu, dug, još iz davnine. Zene će u crkvu, stari također. Mladi svijet kud koji, najčešće »bacit« brskuuu. Pa zar samo to...

Prolazio sam tako skladno uređenim ulicama, prošao pored općine i izbio pred veliku zgradu osmogodišnje škole. Sve nekako »miriš« na grad. Ne varam se možda. Zgrade velike, dvatrikata, nove, barem tako izgledaju. Ali prometa nema. Ni automobila, ni bicikla, monotono, gotovo bez prolaznika. Starac se šćučurio, prolazi prostranim trgov, zastajkuje pred strancem, gleda i bulji. Zima je — misli on — nisu li već turisti počeli dolaziti.

Bučan je razgovor ovdje. O koječemu, polovičan, s kontradikcijama i kritikama... napretku sela, komuni, elektrifikaciji, vuni, maslinama. Stipi i njegovim anegdotama. A o društvenom životu ni riječi. Nisu li ljudi na to zaboravili? Kasnije dobih odgovor.

Slika, kontrasti jednog života, koji se mijenja, kreće, traži bolje, sporo zaboravlja stare navike i usvaja nove. Ljudi spremaju novac. Stigao je jedrenjak s bačvama. Vino je skupo. Svejedno, dobra je prodaja, pa, zašto i ne bi. To nije naša inicijativa. Ponudili ljudi, stranci, cijenu

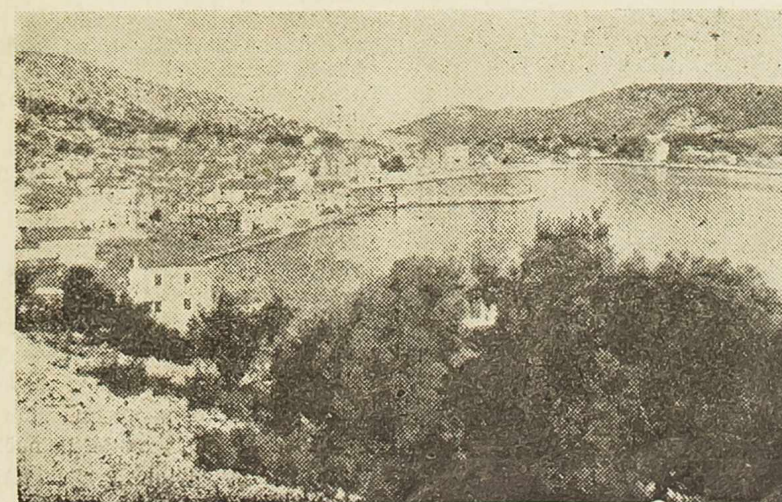
masnu. Tko ima punu konobu, uredu stvar — zarađuje, puni džepove. Stigla mu poreska prijava. On se ljuti — veli mnogo je. Jedan iz općine napominje mi, da su ovaj komuni dane izvjesne olakšice. Nema maslina, slab urod. Seljaci se ljuti. Vino je dobro prodalo. Dva dinara po stepenu sladora više nego lani. On se ljuti. Dabome.

Ali Tijesno nije samo takvo. Ljudi razgovaraju o sezoni, potpomognuti starijem iskustvom, ureduju sobe, namještaj. Strančići će ostaviti dosta para. Primjetiti: sve je tome kriv novac!

Subota je danas. Tijesno je općinski centar. Sala seoskog kinematografa napola prazna. Ne interesira ih Sofija Loren, ni Vittorio De Sika. Ali sutra je nedjelja, praznik. Ne će se valjda upregnuti motika i potjerati margaricica. Tako iz dana u dan. Ništa nova. Društveni život umjesto skladnog razumijevanja, prima oblik lične netrpeljivosti, osvete i šteti svima. Mjestu najprije.

Možda će to i sami uvidjeti. Neka. Vrijeme donosi promjene, različite po sadržaju. Ljudi u općini su strpljivi. Naprežu sve snage, da isčupaju koji dinar za zicu, stupove, elektrifikaciju. I mještani su za to. Jedinstveni. Za to nije uvijek pisano pravilo.

Milan Mudronja

Vanjsko politički komentar

Vještački sateliti i međunarodna suradnja

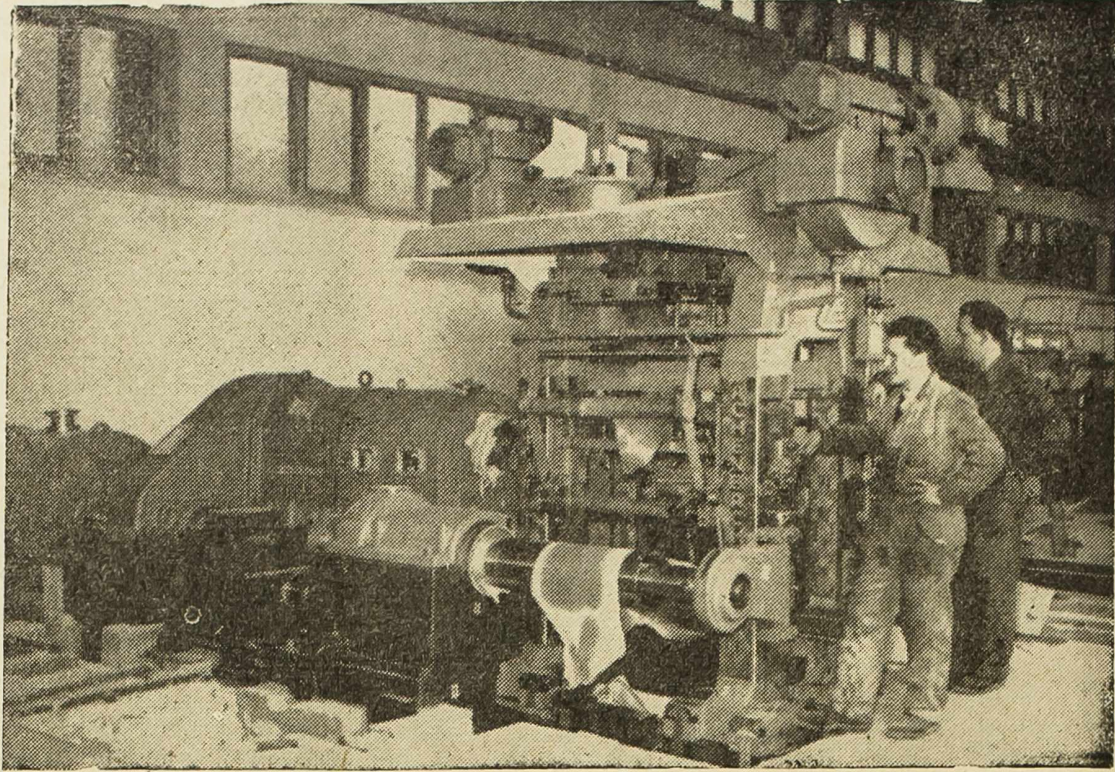
Da li će izbacivanje američkog vještačkog satelita ubrzati početak razgovora najodgovornijih državnika istočnih i zapadnih zemalja — to je pitanje koje ovih dana neobično interesira političke posmatrače u svijetu. Mnogi se slažu u ocjeni da je ovaj događaj, koji je od ogromnog značaja ne samo za nauku Sjedinjenih Američkih Država, već i za općevječanske naučno-tehničke tekovine, imao snažan političko-psihološki efekat u Sjedinjenim Američkim Državama, gdje se, inače, posljednjih nekoliko mjeseci, poslije izbacivanja u vasionu sovjetskih vještačkih satelita, prilazilo s uočljivom nervozom rješavanju svakog praktičnog političkog pitanja koje zadire u međunarodne odnose, a naročito u odnose Istok-Zapad.

Kolikogod je pojava zemalnih vještačkih satelita naučno otkriće, vezano za jubilarnu međunarodnu geofizičku godinu, ipak je činjenica da se ona i tekako osjetila i u drugim oblastima međunarodnih zbivanja. Izvjestan dio veoma odgovornih faktora u svijetu gledao je na ovu pojavu s izričito političkih i vojno-strateških pozicija, što je naravno diktiralo njihove konkretne političke akcije i praksu. Pojava sputnika u vasioni bila je s jedne strane povod za općeljudsku radost zbog trijumfa čovjekovog duha i perspektiva koje su se odjednom otvorile pred čovječanstvom ali je činjenica da je ona, s druge strane, dovela i do izvjesnog pogoršanja odnosa između velikih sila. Kao što je poznato, uskoro poslije ovog događaja došlo je do sastanka najviših predstavnika Atlantskog pakta, na kome je sankcioniran plan o ubrzanom atomskom naoružavanju baza za izbacivanje teledirgiranih projektila na evropskom kontinentu. Zatim je održana konferencija Bagdadskog pakta na kome su se zemlje-članice dogovorile o potrebi užeg povezivanja Atlantskog, Bagdadskog i Manilskog pakta, a međunarodne inicijative za održavanje međunarodne konferencije šefova vlada Istoka i Zapada naišle su na odbijanje zapadnih zemalja.

Pošto je kod znatnog dijela vladajućih krugova na Zapadu preovladalo pogrešno i štetno

shvaćanje da je s Istokom moguće pregovarati samo s »pozicijama sile«, dakle u uslovima ravnoteže snaga ili još bolje, u uslovima supremacije Zapada, onda je razumljivo, da je izbacivanje prvog američkog vještačkog satelita u ovim krugovima dočekano s velikim zadovoljstvom. Među mnogim komentatorima ističu se oni koji smatraju da je sada »kompleks manje vrijednosti« savladan i da se s olakšanjem i samopouzdanjem može ići u susret razgovorima s Rusima. Međutim, bilo bi opasno i štetno za stvar međunarodnog sporazumijevanja ako bi u sadašnjoj situaciji preovladala koncepcija da »izjednačenje« nije više dovoljno, već da je za tobožnje »preimućstvo« na razgovorima prethodno potrebno postići »nadmoć u vasioni«.

Postavlja se pitanje kuda bi svijet dovela trka za »poziciju sile«? Ogromna većina svjetskog javnog mnijenja uvidjela je već odavno besmislenost ovakve prakse u vremenu u kojem — kod ovakvih naučnih i tehničkih dostignuća — uopće više nije moguće dostići neku apsolutnu uporednost, pošto će uvijek biti netko ispred nekoga. Čovječanstvo danas traži da već preovlada trezveno i realističko gledanje i da se vještački sateliti prije svega vrata samoj nauci. Činjenica da je Sjedinjenim Američkim Državama pošlo za rukom da pošalju u vasionu svoj vještački satelit, trebalo bi samo da ubrza saradnju naučnika dviju velikih sila i uopće naučnika u svijetu. To je potrebno toliko prije što se čovjek nalazi pred mnogim neriješenim naučnim problemima današnjice — kao što su izgradnja interplanetarnog broda, let čovjeka u vasionu, »osvajanje« Mjeseca itd. Sve govori za to da je nauka danas u stanju da izmjeni život na zemlji za dobrobit čovječanstva. Predviđa se čak da bi te velike promjene mogle doživjeti već sadašnje generacije. Kako je zbog toga apsurdna grozničava trka za nagomilavanjem oružja i projektila koji nose smrt i razaranja, pred tim velikim, ostvarljivim planovima ljudskog uma na putu čovjeka prema nepoznatim visinama. Ljuban Jakše

Iz TLM »Boris Kidrič«

Faktori za ostvarenje perspektivnog plana

ZA »SERVIS ZA LOKALNU ŠTAMP U« NAPISAO MIJALKO TODOROVIĆ

Perspektivni plan je veoma obiman po cijevima i zadacima koje je postavio i po ostvarenjima koje treba da dostignemo do 1961. godine. Da bi se ostvarilo, plan traži velike napore svih faktora.

Međutim, istovremeno imamo i velike rezerve koje se mogu iskoristiti i koje treba da dovedu do premašivanja plana. U Skupštini je istaknuto da je te rezerve moguće iskoristiti i mobilizirati ih u toku ostvarivanja plana. Upravo, one treba da nam pomognu da izvršimo program razvika privrede u cjelini i da riješimo neka pitanja koja nisu mogla da budu riješena do one mjere do koje svi mi želimo. Kada govorim o problemima koje treba rješavati prebacivanjem osnovnih postavki plana, prije svega mislim na strukturne dopune u samim investicijama, u privrednom razvoju, u razvijanju novih materijalnih izvora, u jačanju proizvodnih snaga kroz kraće ili kratkotrajne investicije koje će brzo dati veći efekat — i to ne samo u oblasti izvoza nego i u oblasti životnog standarda. Drugo, mislim da prebacivanje plana treba da pomogne da jače naglasimo povećanje rezultata u stambenoj izgradnji i komunalnom životu.

Ovakvo postavljen obiman plan moći ćemo da ostvarimo ako se, prije svega, u našoj tekućoj ekonomskoj politici, ako se u našim tekućim ekonomskim planovima, u našim mjerama u naredne četiri godine, u svim akcijama i svijesnoj djelatnosti u mobilizaciji svih snaga na izvršenje plana, — budemo orijentirali na socijalističke faktore i socijalističke snage, na ona preimućstva koja naš demokratski socijalistički sistem pruža u pogledu povećanja produktivnosti rada i brzog razvoja proizvodnih snaga.

Pri tome, najkraće rečeno, važna su dva elementa: prvo, da naši tekući planovi i tekuća ekonomska politika u narednim godinama i tekuće mjere — i ove iz centra, savezne i republičke — i planovi i mjere iz lokalnih centara budu postavljeni na realnu osnovu sa gledišta postojećih materijalnih

varajuće zaključke i da odredimo generalnu liniju u programu za budući razvitak, ako smo je iskoristili da izvršimo odgovarajuću stabilizaciju životnog standarda trudbenika, prije svega u gradovima i industrijskim centrima, i ako smo je učinili bazom, vrlo povoljnom za start za dalje izvršenje petogodišnjeg plana, čini mi se da je ova godina u tom pogledu još složenija. Jer, ona znači, prije svega, sprovođenje ogromnog broja novih zakona i mjera za poboljšanje položaja i poslovanja privrednih organizacija. Ona znači uvođenje novih, vrlo širokih i odgovornih nadležnosti u općinske odbore. Ova će godina i za poduzeća i organe radničkog samoupravljanja, za općine i njihove odbore, za njihove savjete i druge organizacije biti godina brzog osposobljavanja kroz tekuće sprovođenje mjera u privredi.

To je vrlo krupan organizatorski i prosvjetni rad koji svi faktori moraju da obave, da bi predstavnički i drugi organi u poduzećima i općinama bili sposobni da izvrše svoje zadatke. S druge strane, to treba da se vrši uporedo s izradom perspektivnih planova svih privrednih organizacija, općina i kotara, dakle, i ovi ekonomski zadaci bit će povezani s ovim krupnim organizatorskim zadacima. Ne treba smetnuti s uma da će ova godina značiti novi brzi uspon i u proizvodnji i u porastu produktivnosti rada, prema tome i u raspoloživi, u potrošnji, naročito u pogledu izvoza. Tako je naš organizatorski rad istovremeno organski povezan i u hodu sa jednim krupnim zadatkom u oblasti proizvodnje, razmjene i raspodjele.

(Sedma Sila)

Kratke vijesti

GRADNJA ŽELJEZNIČKOG KOLOSIJEKA DO VINARIJE

Budući da se vinarski podrum nalazi jedva stotinu metara udaljen od željezničke pruge, odlučeno je da se do tog objekta izgradi željeznički kolosijek. Radovi se približavaju kraju. (JK)

MLIN NA ELEKTRIČNI POGON U KLJACIMA

U selu Kljake, gdje se nalazi rudnik mrkog ugljena, bit će podignut mlin na električni pogon. Tom mlinu gravitirat će veći broj sela smješten oko Petrova polja. (JG)

USPJELO GOSTOVANJE

Članovi Centralnog omladinskog društva iz Šibenika gostovali su u Oklaju s bogatim programom, koji se sastojao iz narodnih kola i pjesama. Gostovanje je pobudilo velik interes tako, da je dvorana bila ispunjena do posljednjeg mjesta. (TB)

NESREĆA U GORIŠU

Prošlog tjednu u Gorišu se dogodilo nesvakidašnji slučaj, koji je mogao imati težih posljedica. Nakon obavljenog posla u polju Niko Radak se spremio la pode kolima kući. U tom momentu jedan konj se uplašio i, kad je pokušao da ga zaustavi, pao je pod kola koja su prošla preko njegovog tijela. Kad je njegova žena htjela pomoći, kola su joj uhvatila nogu te je došlo do iščašenja zgloba u stopalu. U to su priskočili susjedi koji su sprječili da dođe do nesreće, jer se u kolima nalazilo troje djece. Niko Radak je prošao sa lakšim ozljedama po tijelu i glavi, dok su djeca ostala neozlijeđena. (MR)

ŠKOLA BEZ KLUPA

Na području primostenske općine osnovana je osmogodišnja škola, i to u predjelu Južnog Primostena. Zbog pomanjkanja školske zgrade, škola je smještena u zadržnom domu.

Kad je NO općine donio odluku o osnivanju te škole, nije izvršio sve potrebne pripreme. Za školu nisu osigurana potrebna sredstva a što je naznačajnije škola nije snabdjevena klupama i stolovima. Zbog toga učenici za vrijeme nastava drže knjige na koljenima. Kako pišu školske zadaće i kako crtaju?

Da je bilo više brige od strane nadležnih faktora, sigurno je da su se klupe mogle na vrijeme nabaviti. Kao privremeno rješenje, može se uzeti suvišni broj klupa iz obližnje škole u Kruševu, Širokama, Vadlju i Sapinim Docima. (M)

ZAŠTO SE NE KORISTI DOM KULTURE U BIOČIČU

Već duže vrijeme dom kulture u Biočiću uopće se ne koristi. Dvorana za priredbe je zapuštena dok se razglasna stanica nalazi u kvartu. O svemu tome trebali bi povesti računa organizacija SSRN i Narodna omladina da bi lom ponovo postao žarište kulturnog života u selu, kao što je ranije bio slučaj, kada su se održavale češće priredbe. (SG)

Bilješka

Vukovi s planine

Još dok su bila velika stada ovaca na ispaši u Dinari, stalno ih je pratio krovoločni vuk. Uvijek je prijetila opasnost da iznenada ne napadne ovce, pa su stoga čobani svake noći morali biti budni. Kad Dinaru pokrije snijeg, ni vukovi ne ostaju gore; bježe u nizinu za stadima ovaca. Sada u dugim zimskim noćima često se čuje njihovo zavijanje oko sela Polače. To zavijanje izaziva u čovjeka strah i osjećaj samoće i divljine. Zato seljaci nisu ugodno kad ih u noći vide, a pogotovo kad idu u čoporima. Oni se boje čovjeka i rijetko će ga kada napasti. Ali kada ih natjera glad, onda ne prezaaju ni od toga. Znaaju nekad ući u dvorište ili kuću. Kad su u kršu razdvojeni, javljaju se zavijanjem. Tako se sastaju i krstare u grupama. Pričaju stariji ljudi da ih je ranije bilo mnogo više. I da su se u velikim čoporima približavali kućama, čim bi pao mrak.

Ove zime nekoliko vukova napada ovce oko sela Polače. Ničim se ne mogu otjerati. Ni hajkom koja je bila organizirana otrog mjesec dana. Sad se pojave na jednom, a sad na drugom kraju. Ako preko noći u kršu ostane ovca ili govdo, sutra ih ne treba tražiti: nadi ih vukovi. Poznato je da oni imaju slabo razvijen njih, ali velikom brzinom i ostrim sluhom nadoknađuju taj nedostatak.

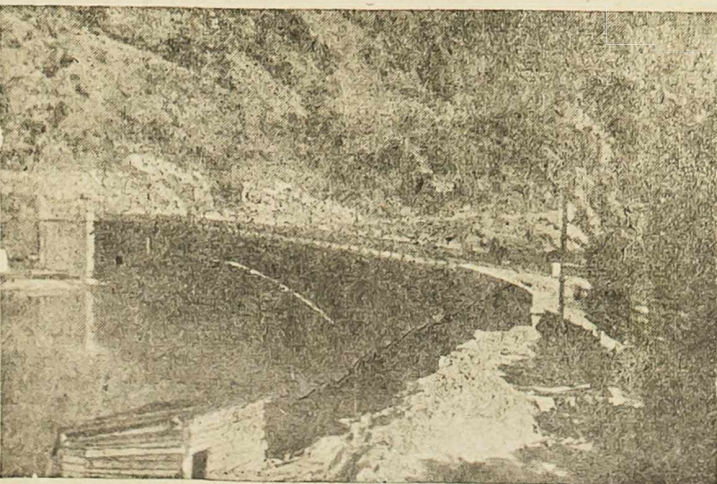
Jedan od čobana priča da je nedavno vuk upao u njegovo stado i pograbio jednu ovcu za grlo. Međutim, kako se on našao u blizini, pritrčao je i uhvatio ovcu za rep. Počela je borba. Vuk je vukao na jednu, a čoban na drugu stranu. Naposljetku uspjelo je čobanu da uz pomoć štapa otjera vuka.

Nije rijedak slučaj da više vukova zna pratiti čovjeka, kao što

se to dogodilo jednom seljaku iz Polače. Sam je putovao po noći iz Knina. Kada je bio u blizini tzv. Klanca, još uvijek daleko od sela, odjednom su se pred njim pojavila četiri vuka. Dva su ga pratila sa desne, a dva sa lijeve strane ceste. Našao se u nezgodnoj situaciji. Nije mu preostalo drugo nego da vikom započne. Ali to nije pomoglo. Dopratili su ga sve do sela, ništa mu nisu učinili. Samo je sigurno, da on više nikada neće sam hodati po noći.

Vukovi nanose veliku štetu našem stočarstvu. Nekoliko hiljada ovaca godišnje strada od njih, a gotovo nema godine kada se oni ne pojave u blizini sela. Samo šrom akcijom lovaca, podmetanjem životinjskih mliječnih i organiziranim hajkama mogu se ovi štetočine potamaniti.

S. Radulović

Skradinski most

Opskrba pučanstva ogrjevom

važan problem pri obnovi naših šuma

Pitanje obnove šuma na kršu Dalmacije i podmirenje pučanstva ogrjevnim drvom, a na »vječnim vatrištima« (otvorna ognjišta) posebno, općedruštveno je pitanje i njega bi trebalo nekako riješiti. Rješenje ovog bolnog pitanja po-negdje je već barem u prvoj fazi pristupljeno. Ono je otpočeto na taj način što su neke šumarije na području Dalmacije i na polju obnove šuma polučile na razne načine vidne rezultate. Uz obnovu šuma u nekim slučajevima omogućuje se ujedno siromašnom oskom stanovništvu da dođe na pristupačan način do barem nekih količina ogrjevnog drva, a negdje i kolja za vinograde.

Tako, na primjer, na području Šumarije Šibenik već drugu godinu se provodi čišćenje mladih šuma panjača kao meliorativna odnosno uzgojna mjera u šumama ovoga tipa, a istovremeno se omogućuje pučanstvu da dođe na jeftin način barem do pojedinih drvnih sortimenata na kojima on stalno osku-

dijeva. Takovom mjerom ne samo da se postizavaju dva spomenuta korisna faktora, već se ujedno ide i za tim da se smanje štete u našim šumama.

Korisnici ovih povlastica plaćaju za jedno seljačko breme ogrjevnog drva 25 dinara, a inače kada bi ovoliko količinu drva pojedinač posijekao na nedozvoljen način i bez prethodne doznake i uplate šumske takse odnosno vrijednosti drva, onda bi ga po važećem šumsko-odštetnom cijeniku platilo samo na ime naknade štete najmanje 600 dinara, a kazne bi bile još znatno veće od same štete. To je dakle jedna od veoma korisnih prilika kako za obnovu šuma, tako isto i za opskrbu pučanstva ogrjevnim drvom.

Radovi ovog tipa odvijaju se uglavnom na onim površinama koje su pred desetak godina stavljene pod šumsku zabranu od svake sječe i ispaše stoke, a posebno u doba same vegetacije.

Sam radovi otpočeli su u dogo-

voru između predstavnika Šumarije iz Šibenika i narodnih predstavnika sa pojedinih područja djelokruga rada ove Šumarije. Ovim načinom radova i ove godine pročit će se na području ove Šumarije preko 200 ha šuma ovdašnjeg tipa. Veliki dio seoskog stanovništva opskrbit će se s ogrjevnim pa i sitno tehničkim drvom za dobar dio godišnjih potreba. Za takav način opskrbe pučanstva ogrjevom i podizanjem naših šuma i naš je narod u svim selima, gdje se takovi radovi obavljaju, vrlo zadovoljan i pozdravlja ovu višestruko korisnu zajedničku odluku predstavnika narodnih vlasti i stručnjaka Šumarije kao organa upravljanja površinama ovog područja.

Takovi se radovi na području ove Šumarije obavljaju već dvije godine i oni su u sadašnjem stepenu razvoja šumske privrede jedno postignuće o kome bi trebalo mnogo više i opširnije pisati, a posebno u stručnoj štampi.

Mate Rajčić

Prilozi poduzeća za gradnju doma sindikada

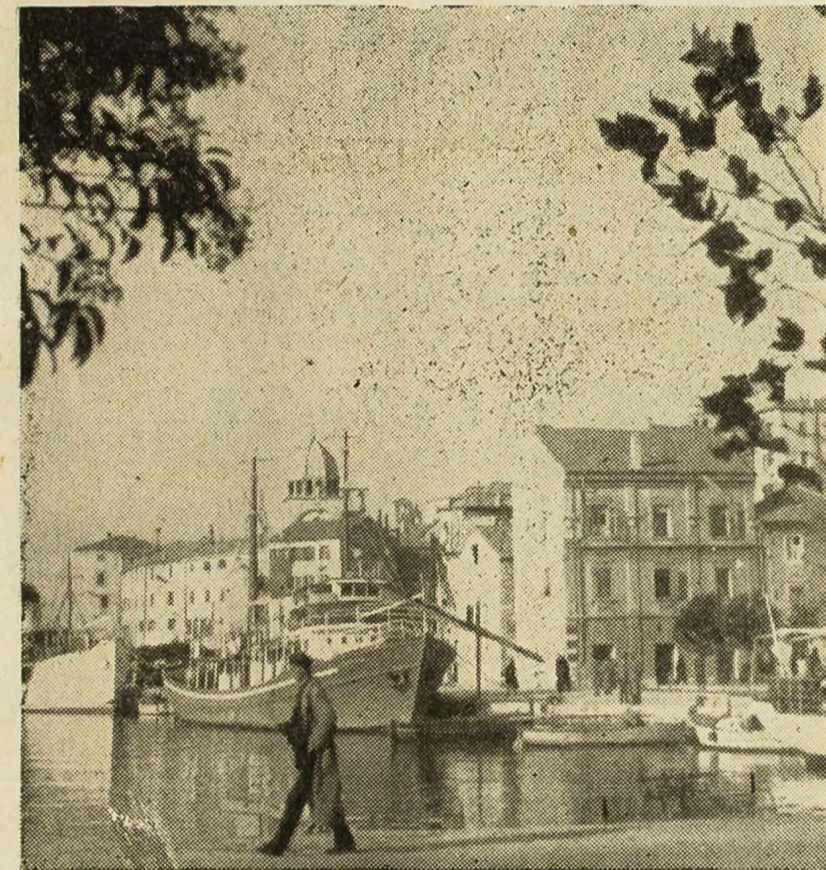
Prema ranijoj odluci da se u Šibeniku podigne Dom sindikata »Moša Pijade«, ovih dana započele su pripreme za gradnju takvog doma za kojim se već odavno osjeća potreba. Kotarske sindikalno vijeće uputilo je poziv svim privrednim organizacijama na teritoriju šibenske općine da svojim priložima ubrzaju ostvarenje tog zadatka. Predviđeno je da se do kraja ove godine sakupi svota u iznosu od 88 milijuna dinara, kako bi prvi radovi mogli započeti već u ovoj godini. Izrada projekta je u toku, a lokacija za gradnju doma je također određena.

BRODOVI U LUCI

Iz luke je isplovila »Hrvatska« sa teretom olova i feromangan za USA, »Titograd« sa teretom aluminijske građe i razne željezne robe za Egipat, te »Vranjica« i »Zorica« s teretom ječma za Raveno. Očekuje se »Apolo« (Costarica) za ukrcaj pirita za Aleksandriju, talijanski brod »Vomero« i »Scyllin II.« koji će iskrcati teret umjetnog gnojiva iz Sj. Afrike, »Rijeka« i panamski brod »Gavilan« za ukrcaj razne robe za luke Sj. Afrike i Evrope, »Sutjeska« za iskrcaj umjetnog gnojiva iz Holandje, talijanski brod »Tebro« za ukrcaj krom-konzentrata za Kinu i »Carlo Zeno«, također talijanski brod za ukrcaj cink-konzentrata za Francusku.

TEČAJ ENGLESKOG JEZIKA

Već duže vrijeme u prostorijama osnovne organizacije SSRN Baldekin održava se tečaj engleskog jezika koji pohađa priličan broj djece sa tog gradskog predjela. Tečaj se održava dvaput sedmično, (Ž)

Šibenik: Obala

SPLITSKI IZVIDAČI POSJETILI ŠIBENIK

Nedavno su u Šibeniku boravili članovi splitskog odreda izviđača i planinika, koji su došli u goste šibenskom odredu. Za vrijeme boravka oni su razgledali kulturne i historijske znamenitosti grada, a zatim su posjetili slapove Krke. (Ž)

TEČAJ ZA IZVIDAČE U SPLITU

Kotarsko starješinstvo organizi-

ralo je u Splitu tečaj za izviđače i planinike, koji su pohađali članovi šibenskog odreda. Svi pripadnici šibenskog odreda s uspjehom su završili ovaj tečaj i na kraju dobili odgovarajuće diplome. (Ž)

ŠIBENSKI FERIJALCI NA IZLETU U SPLITU

Članovi Ferijalnog saveza Šibenik priredili su izlet u Split, koji je ujedno bio i prvi u ovoj godini. Na izletu je bilo oko 20 omladinaca. (AH)

„ČISTOČA“ Uprava za javnu čistoću — Šibenik

raspisuje

NATJEČAJ

ZA 1. ŠEFA RAČUNOVODSTVA

UVJETI: srednja stručna sprema, položeni stručni ispit i 5 godina stručne prakse ili niža stručna sprema položen ispit za knjigovođu i 10 godina stručne prakse. Plaća prema pravilima ove ustanove.

GRADSKA KRONIKA

Kad će Šibenik dobiti cinemascop?

Nije potrebno imati naročito dobro pamćenje, niti natprosječnu moć zapažanja, da bismo došli do zaključka, kako u pogledu kinofikacije Šibenik u poredbi s predratnim stanjem nije napravio niti korak naprijed. Što više, stanje je danas u tom pogledu lošije. Ne samo u tom prikazivanju filmova, starim aparaturnama (loš ton), ne-prikladnim prostorijama (kino »Sloboda«, nego naročito u broju sjedišta. Dok smo prije rata imali sjedišta za gotovo 900 posjetilaca, danas imamo svega oko 600 sjedišta u oba kinematografa. Dakle, za 300 sjedišta manje! A Šibenik danas ima više stanovnika za oko 7000 od predratnog broja. Tome trebamo pridodati i porast kulturnih potreba kod širih slojeva, tako da je danas mnogo veći procent građana, koji osjećaju potrebu za gledanjem kino-predstava. Osim toga, razvoj Šibenika od oslobodjenja na ovamo, kao dio općeg razvoja i naše zemlje i civilizacije uopće, jasno je postavio potrebu za udobnijim gledanjem kinopredstava. Današnji čovjek ne zadovoljava se više ni s bilo kakvim filmovima, ni sa starom tehnikom prikazivanja. Iz ovoga jasno proizilazi, da su i zahtjevi naših građana za udobnijim kino prostorijama, ukidanjem pauza (činova), novim aparaturnama i uvođenjem sistema cinemascopa u potpunosti opravdani. I to u tolikoj mjeri opravdani, da se sadašnje stanje u tom pogledu ne može više tolerirati, jer je uistinu smiješno i nelogično, da Šibenik, grad, koji je bez sumnje mnogo postigao u svom razvoju posljednjih godina, još uvijek ima kinematografe, u kojima

se filmska predstava prekida nekoliko puta, a domaći filmovi jedva razumljivi (zbog lošeg tona starih aparaturnama) itd. A o tome, da i pet puta manja mjesta imaju cinemascop da i ne govorimo!

Sve to osjećaju i znaju i članovi Savjeta za prosvjetu i kulturu, jer su i oni dio i glas građana Šibenika, čiji su predstavnici, i zato su već nekoliko svojih sastanaka posvetili tom pitanju. Dužnost je, međutim, svakog građanina, da pomogne u rješavanju tog problema. Jer, svi se mi slažemo, da stanje treba izmijeniti, ali na koji način pitanje je, koje zahtijeva širu diskusiju. Da bismo imali cinemascop i aparaturne (a s tim i neprekidanje filmova na činove), potrebno je osigurati oko 10 milijuna dinara. Postoje tri izvora, odnosno načina, da se dođe do potrebnih novaca. Ili dugoročan zajam, ili investicije od strane NO općine, ili pak povisiti cijene ulaznicama za prosječno 8 Din i tako vlastitim sredstvima kinopoduzeća nabaviti

aparature i cinemascop uređaje. Prva dva izvora za sada otpadaju, jer se dugoročni zajam ne može dobiti, a investicioni fond Općine je blokiran. Ostaje, dakle, kao jedina realna mogućnost treća alternativa. Potpuno sam uvjeren, da bi svatko od nas rado žrtvovao 8 dinara za udobnije gledanje kinopredstava. Tim više, što postoje mogućnosti (neki vele, da je to sigurno), da već za 50 dana, dakle u početku travnja gledamo u kinu »Tesla« prvi puta film u tehnici cinemascopa. U tom slučaju stari aparat iz kina »Tesla« postavio bi se u kino »Sloboda«, tako da bismo uskoro i u kinu »Sloboda« gledali predstavu bez prekidanja. Želje naših građana u tom pogledu bile bi time zadovoljene. JL.

Kako je ovaj problem o kinofikaciji našega grada zaista akutan, redakcije smatra, da bi bilo potrebno, da se čuju mišljenja građana i time pomogne brže rješavanje dotičnog pitanja.

„Prehrana“ snizila cijene

Na sastancima trgovinskih komora u cijeloj Jugoslaviji konstatirano je da se u zadnje vrijeme sve više pokazuje tendencija od strane proizvođača u industriji da dignu cijene. Kako za to nema nikakvih materijalnih razloga, već bi trebali cijene sniziti, naša trgovačka mreža je dobila uputstva da ne prihvaća nikako povećanje cijena i da o tome pravovremeno obavijesti nadležne privredne organe.

Poduzeće »Prehrana« je usprkos toj tendenciji dizanja, tokom mjeseca siječnja snizila cijene mnogim svojim proizvodima: bilinom ulju od 300 na 276, bilinom ulju u flašama od 1 kg od 375 na 360, papar u zrnu koji se prodavao po 2500, pojedini je za 500 Din, čaj od 2500 na 2000, krušno

brašno od 56 na 54, bijelo brašno tip 400 od 74 na 70, bijelo brašno tip 600 od 66 na 63, mekinje od 28 na 26, rezanci šećerne repe od 28 na 24, mješani grah od 74 na 68, sir trapist od 450 na 400, maslac od 700 na 670, maslinovo ulje od 440 na 418, ili u litrama od 400 na 380, konzerva od rajčica od 330 na 300 i tjestenina od 92 na 90 din.

Do sniženja cijena bilinom ulju je došlo ukinućem saveznog, porreza, dok kod ostalih artikala poduzeće računa s manjom zaradom, kako bi povećalo promet svojih prodavaonica i bolje uslužilo potrošače. (Z)

Ozlijedio se na radu

Do nesreće koja se dogodila u subotu poslije podne na radištu poduzeća Luka i skladišta, povrijeđen šofer Jovan Borjan. On je traktorom vukao nekoliko praznih željezničkih teretnih vagona. Kad je pokušao da s traktorom izade sa mjesta gdje se dva kolosijeka spajaju u jedan, nekoliko vagona je naletjelo na nj. U tom času odbojnic prvog vagona udarili su u traktor koji se prevrnuo i odbacio šofera na kolosijek. Kako je bio teže povrijeđen, on nije mogao da se udali sa tračnica. Međutim, u blizini se našao radnik Marko Kedžo koji je, podmetnuvši pod točak greda, zaustavio nadolazeće vagona. Traktor je prilično oštećen, a ozlijeđeni Borjan upućen je u bolnicu, gdje mu je pružena liječnička pomoć. (ba)

DVIJE FESTIVALSKE PRIREDBE

U toku ljetne sezone u Šibeniku će se organizirati dvije značajne festivalske priredbe. U mjesecu svibnju održat će se oblasni festival kulturno-umjetničkih društava, zborova i glazbi sa područja kotara Zadar, Split, Makarska, Dubrovnik i Šibenik, dok će se u mjesecu srpnju organizirati dječje festival Jugoslavije na kojem će biti prikazne sve moćne dječje aktivnosti. Za održavanje tih dviju kulturnih manifestacija, započele su u našem gradu opsežne pripreme.

SA TRŽNICE I RIBARNICE

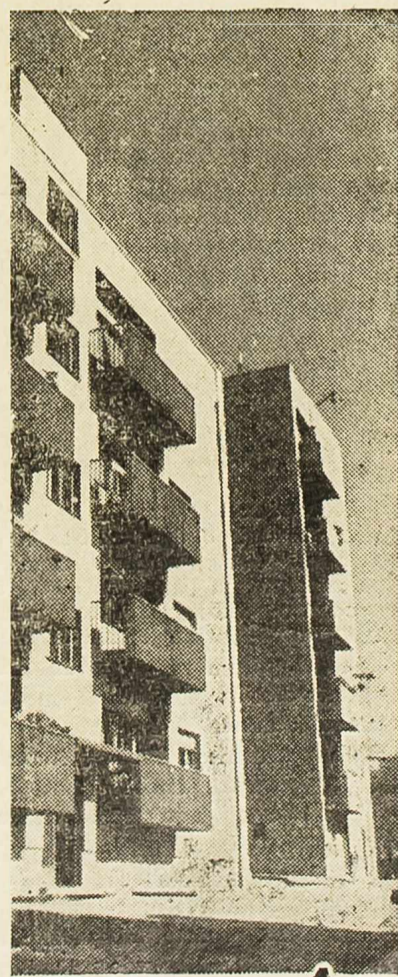
Cijene na tržnici su uglavnom nepromijenjene. Krumpir se prodaje po 16, zeleni kupus 22, kisel kupus 30, karfiol 40-44, jajca 16, bažama 150, orsi 240, naranče 210, limuni 260, suhe šljive 240-250, jabuke 100-120, suho grožđe 360, kisele paprike i krastavci 170 suhe smokve 110-130 i salata 60 Din.

Zbog jalko juga, koje je ovih dana puhalo na našem području onemogućilo je veći ulov ribe. Bilo je nešto gavuna po 200, jegulja po 400, liganja po 240, rumba po 240 i hobotnica po 100 Din kg.

DOVRŠENA OBALA U TIJESNOM

Prošlih dana završeni su radovi na onom dijelu obale u Tijesnom koji je bio oštećen prije dvije godine. Popravkom tog dijela omogućeno je pristajanje i većim brodovima. (IF)

**Pretplatnici!
Podmirite
pretplatu za
1957. god.**

Stambene zgrade na Baldekinu

PISMO SA KLUPA NA RIVI

Druže uredniče!

Da na pojanu doleti raketa, pa da se na njoj otvoru vrata i izadu kakve spodobе s kojega drugog nebeskog tla, pa da onda te spodobе kupu, recimo, u Slavke cigareta i lipo počnu šetati priko pojane, mi mislimo da jik naš svit ne bi njanke, abada, osin, more biti, drčajine šta bi za njiman išla da vidi jesu li sa sobon donili žvakalica . . .

Jerbo, da se pravio reče, tliko se naš svit naučija na neobične stvari, da ga više nikakva senzacija ne more uzbuditi, nazvali je atomskom oli kakvon još žešcon. Očemo reći, otkada se prostor na pojanu počea napućivati beštijaman i judiman šta dolazu nadopunijati kulturne praznine u našem gradu, Šibenčani se više ničemu ne čudu.

Tako smo ovi dana čuli glas, da je imala pasti odluka, da se u teatru počmu prikazivati i kinematografske prestave. Oto je moglo puknuti ka kakva bomba, ali — ništa!

Sve mirno, pa smo i mi, sidići mirno na klupi, mirno od otaj stvari razgovarali, domišljaći se kako je, oklen je i kolen je takka zamisal mogla pasti na pamet.

Jedan, šta je očito tija da se s otin razgovoron svršii, reče: — To ti je ka u niiku ruku koegzistencija na poju kulture . . . — Ne moru dvi noge u isti postol, odsiđe na oto drugi.

I mi od otomen vije ne govorimo . . . Nego, ima nika druga od kojoi se puno više pripovida, a spadalala bi, po svemu sudeći, u — športsku rubriku, ali jopet samo glede načina, na koji se ispočila stručnost takmičara, a šta se tiče same stručnosti, spudala bi u tzv. uslužno-trgovačku mrižu.

Oni, šta su gledali otu utakmicu, kažu da se odvijala pod nazorom sasvim nepristane komisije, pa da su rezultati tačni. A bandiru sa ot odlili mesari.

Naime, radilo se od otomen, da je inšpekcija tija viditi, ko boje miri: mesari, pekari oli trgovci. I mesari brez pogriške!

Poslin toga su upitali jednoga mesara, da kako to da su se u nji pokazali najbolji kantari i da je u nji najbolje oko za miru, a svit da se na nji najviše tuži baš zaradi mire, na šta je otaj mesar ponositi odgovorija:

— Naša je stručnost bez pogriške! Samo vaja znati di ćeš je i kako ćeš je iskazati.

A sada, druže uredniče, uz priporuku da se ide kupovati po butigaman kad inšpekcija priredu trku, mi te lipo pozdravjamo uz stisak ruke

Mi sa klupa na rivi

GODIŠNJA SKUPŠTINA DVD

Stručno uzdizanje članstva-glavni zadatak

Nedavno je u prostorijama Vatrogasnog doma u Šibeniku održana XIII. redovita godišnja skupština Dobrovoljnog vatrogasnog društva, kojoj je prisustvovao veliki broj članova i predstavnik Kotarskog vatrogasnog saveza Šibenik.

Pošto je prihvaćen plan rada društva za 1958. godinu, te izvršeno biranje delegata za Kotarsku vatrogasnu skupštinu, kandidaciona komisija predložila je 16 drugova za novi upravni i nadzorni odbor, koji su od strane prisutnih jednoglasno prihvaćeni. — Ca —

Iz referata, koji su podnijeli tajnik i komandir društva, vidi se da je društvo imalo dobrih rezultata. Ono je u takmičenju kotarskog saveza Šibenik za 1957. godinu zauzelo I. mjesto. I najmlađi članovi društva pokazali su također lijepe rezultate, jer su i oni učestvovali u spomenutom takmičenju i na istom zauzeli I. mjesto. Stručno uzdizanje članstva, organizaciono sruđenje i jačanje društvene discipline bilo je glavni težište rada upravnog odbora. Povedena je također akcija za omasovljenje društva, a naročito podmlatka, pa je i u tom pravcu ostignut uspjeh jer se je društvu pridružio veći broj omladinaca.

Nakon referata razvila se diskusija koja je ukazala na neke slabosti kao što u pomanjkanje opreme i voznoq parka. Pitanje dovršenja društvenog doma i tornja je jedno od najsosjetljivijih problema društva, jer sadašnje stanje doma i tornja u velikom ometa rad oko izvođenja praktičnih vježbi.

ŠIBENIK Kroz jedan

NARODNO KAZALIŠTE

Subota, 15. II. — GOSPODSKO DIJETE — repriza. Početak u 19.30 sati.

Nedjelja, 16. II. — CELJSKI GROFOVI — repriza. Početak u 19.30.

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera domaćeg filma — SVOGA TELA GOSPODAR — Dodatak: Filmske novosti br. 5. (13—18. II.)

Premijera američkog filma u bojama — ČOVJEK IZ KOLORADA — (19.—23. II.)

SLOBODA: premijera meksikanskog filma — KAD JEDNOM ODEM — (do 14. II.)

Premijera jugoslavensko - njemačkog filma u bojama — DJEVOJKE I MUŠKARCI — (15. do 17. II.)

Premijera američkog filma u bojama — PRIČA O GLEN MILERU — (18.—20. II.)

DEŽURNE LIJEKARNE

Do 15. II. — I. narodna — Ulica Božidara Petranovića.
Od 16—19. II. — II. narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.

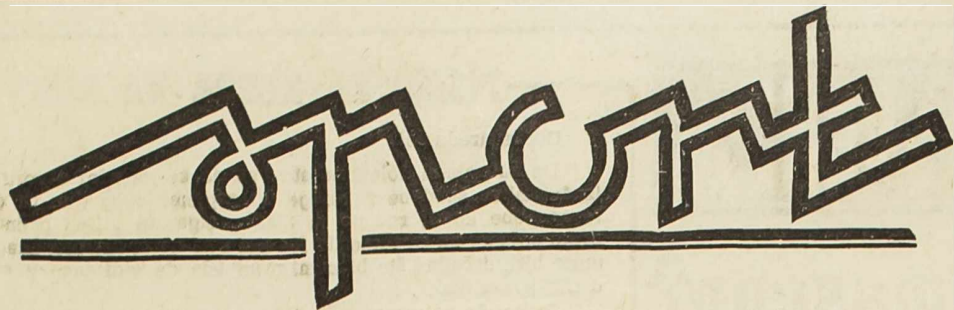
MATICNI URED

RODENI

Željko, sin Ivana i Jerke Aleksa; Milena, kći Lampalo-Miljasa; Martina, kći Šizgorić Bosiljke; Sjeverka, kći Fausta i Petre Radovičić; Željko, sin Rade i Nevenke Rupčić; Snježana, kći Stipe i Mirjane Relja; Zivko, sin Mirka i Biserke Kulaš; Marko, sin Nikole i Ane Kunčić; Ante, sin Bože i Marije Petrović; Ksenija, kći Ante i Mirjane Burić; Vinka, kći Jere i Tone Koštan; Mandalena, kći Bartels Eloi-Ilje i Zjalić Ruže; Goran, sin Tomislava i Milke Matešić; Vedrana, kći Mate i Petrice Madžar; Vida, kći Jakova i Jozice Turčinov; Tomislav, sin Blagodara i Ljiljane Tica; Nada, kći Šime i Nede Radovičić; Dragica, kći Srečka i Luce Rošini i Katica, kći Marka i Marije Fromin-Pečarića.

UMRLI

Krmeta Ruža rod. Krmeta pok. Bože, stara 41 god.; Daka Siniša Svetinov, star 15 dana; Marin Ivan pok. Jakova, star 67 god.; Čelar Mila rod. Friganović, stara 76 god.; Vuletić Filip p. Mate, star 58 god.; Kalik Stefanija rod. Koldurović, stara 70 god.

GODIŠNJA SKUPŠTINA DTO »PARTIZAN« U KNINU

Preko 260 aktivnih vježbača

U toku prošle godine društvo je razvilo veoma plodan rad, u koji je bilo »Partizan« i DTO »Partizan« Šibenik u Kninu je održana šesta godišnja skupština društva »Partizan«.

U toku prošle godine društvo je razvilo veoma plodan rad, u koji je bilo uključeno 269 aktivnih vježbača svih kategorija. Zabilježeno je mnogo nastupa u mjestu i van Knina, kao i nekoliko uspješnih akademija i društvenih zabava. Zapaženo je masovno učešće članova u Titovoj štafeti i povodom proslave Dana mladosti, održavanju partizanskog marša uz Dan borca i drugih manifestacija prilikom proslave narodnih praznika. Članovi društva istakli su se u raznim takmičenjima općinskog, kotarskog, republičkog i saveznog ranga, kao i učešćem na II. gimnastriadi i drugim nastupima, kao na atletskom natjecanju u Splitu i kotarskom prvenstvu u odbojci. Za uspješan rad pojedinci i društvo dobili su više priznanja i diploma od svih foruma »Partizana«.

Uspjesi jedriličarskog kluba „Mornar“

Na godišnjoj skupštini jedriličarskog kluba »Mornar«, koja je održana prošle nedjelje, u izvještaju je dan osvrt na prošlogodišnji rad kluba. Ovaj kolektiv broji 43 aktivna člana, a posjeduje 11 plovni jedinica. Usprkos objektivnim teškoćama, postignuti su dobri rezultati. Klub je prošle godine sudjelovao na prvenstvu države u Zadru, na prvenstvu grada i na regatama organiziranim povodom narodnih praznika.

Zahvaljujući velikoj pomoći komande JRM ove će se godine plovni park povećati za oko 3 nove plovne jedinice, a očekuje se također i pomoć istoimenog kluba iz Splita, koji će dodijeliti potreban pribor.

Među najosnovnije zadatke, koji čekaju klub u ovoj godini, jesu osmasovljenje, zatim izgradnja jedne pokretne splavi i sidrišta. Pristupit će se također organiziranju brojnih regata, a velika pažnja posvetit će se stručnom uzdizanju članova.

Skupština je izabrala novi upravni odbor sa predsjednikom Antom Skorinom na čelu. (AH)

SPORTSKA AKTIVNOST ĐAKA I. OSMOGODIŠNJE ŠKOLE

Za vrijeme zimskih praznika učenici I. osmogodišnje škole »Simo Matavuljić« organizirali su sportska takmičenja u gaganju iz zračne puške i šahu. U prvoj disciplini najbolje rezultate postigao je N. Baljkas a u šahu kod muških Deronja, a kod ženskih Barač. Pobjednici u šahu nagrađeni su diplomama. (AH)

SPORTSKI SUSRET ĐAKA SPLIT-SKE I ŠIBENSKE GIMNAZIJE

U nedjelju su đaci šibenske gimnazije gostovali u Splitu gdje su s učenicima klasične gimnazije odigrali dvije utakmice u košarci i rukometu. Šibenčani su pobijedili u košarci sa 40:19, a Splitčani u rukometu sa 28:12. (Z)

»ŠIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik

Uređuje redakcijski kolegij

Glavni i odgovorni urednik:

Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62

Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 47-KB-15-Z-182

Rukopisi se ne vraćaju

Pretplata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din

Ali postoje i neki problemi. Nedovoljno podupirućeg članstva, nedovoljan broj omladine ispod 18 godina i ne baš najbolja suradnja sa nekim drugim organizacijama i nedovoljna pomoć od strane škola. Društvo će učestvovati na kotarskom sletu sa 700 članova, a vjerojatno će nastupiti i s jednom masovnom vježbom.

Skupština je usvojila prijedlog da DTO »Partizan« formira jednu četvu, koja će učestvovati na saveznoj radnoj akciji, izgradnji autoputa »Bratstvo i jedinstvo«.

Godišnja skupština Saveza sportova kotara

U prostorijama Društvenog doma održat će se u nedjelju 16. o. m. godišnja skupština Saveza sportova kotara, na kojoj će se raspraviti pitanje unapređenja i jačanja sportskog života na području kotara. Tom prilikom analizirat će se dosadašnje stanje koje, kao što je poznato, ne može da zadovolji sve veću želju omladine našeg kotara da se aktivno uključuje u sportski život.

Na skupštini će, osim toga, biti govora o programu rada koji bi trebao da na neki način osigura više plana i sistema u razvijanju sporta na kotaru. Ujedno će biti izabrano i novo rukovodstvo saveza sportova za naše područje.

Skupština će početi rad u 9 sati.

PRVENSTVO GRADA U STOLNOM TENISU

Prošlog tjedna održano je prvenstvo grada u stolnom tenisu na kojem je sudjelovalo šesnaest registriranih igrača. Nakon kvalifikacionih susreta četvorica su se plasirali u finalne borbe, i to Mudronja, Maržić, Milovac i Andrić. U međusobnim susretima prvo mjesto osvojio je mudronja drugo je pripalo Maržiću, treći je Milovac, dok je četvrto mjesto zauzeo Andrić. Izenađenje prvenstva predstavlja slab plasman prvaka Dalmacije Gulina, koji je u kvalifikacijama izgubio susret od Mudronje. (AH)

GODIŠNJA SKUPŠTINA AEROKLUBA ŠIBENIK

Prošlih dana održana je redovna godišnja skupština šibenskog Aerokluba. U izvještaju, koji je podnio predsjednik kluba Baljkas, istaknuto je da je usprkos mnogim teškoćama klub zabilježio vidnih uspjeha u toku protekle godine. Najmlađi članovi društva sudjelovali su u takmičenju za Cup Dalmacije u Sinju i na republičkom natjecanju u Zagrebu. Poslije plodne diskusije, u kojoj su iznijeti problemi društva, izabran je novi odbor. (AH)

PRIPREME ZA KOTARSKI SLET »PARTIZANA«

Omladinci šibenske Gimnazije započeli su s vježbovanjem sastava za nastup na kotarski slet »Partizana«. Slične vježbe uskoro će započeti i na Srednjoj ekonomskoj školi. (AH)

GODIŠNJA SKUPŠTINA PBD »VAL«

U četvrtak 14. o. m. održat će se skupština pomorskog broderskog društva »Val«. Skupština će se održati u društvenim prostorijama. (AH)

STK »MORNAR« — STK »PLIT«

5:2

U prijateljskom stolnoteniskom susretu, koji je održan između ekipa »Mornara« i »Splita«, pobijedio je »Mornar« sa 5:2. Za pobjednika su nastupili Maržić, Gulin i Mudronja, a za goste Verikios, Knežević i Deković. (Z)

Na kraju je izabran novi upravni odbor od 21 članova, nadzorni i disciplinski odbor, kao i delegati za skupštinu Kotarskog saveza »Partizan«.

„Sloga“ - „Šibenik“ 2:2 (0:1)

U prijateljskom uzvratnom nogometnom susretu, koji je u nedjelju odigran u Zadru, domaća ekipa »Sloga« i »Šibenik« igrali su neriješeno — 2:2 (0:1). Utakmica, koja je s obje strane bila dosta slaba i nezanimljiva, prisustvovalo je oko 700 gledalaca. Zgoditke za »Šibenik« postigli su Stošić i Zambata. Momčad »Šibenika« je do od mora pavela sa 1:0, a u nastavku igre povisila rezultat na 2:0, da bi do kraja dozvolila protivniku da izjednači na 2:2.

PROGRAM RADNIČKE SPORTSKE DJELATNOSTI

Na posljednjem sastanku Općinskog sindikalnog vijeća usvojen je program radničke sportske djelatnosti koja će se organizirati u čast izbora za Saveznu narodnu skupštinu i Sabor.

U programu takmičenja uvršten je nogomet, stolni tenis, odbojka, kuglanje, šah, laka atletika i biciklizam. U natjecanju će učestvovati ekipe sindikalnih podružnica tvornice vijaka, ciglane u Strmići, željezničke stanice, Ložonice, Kolske radionice, poduzeća za održavanje pruge, podružnice trgovinskih radnika i ugostitelja i još nekih kolektiva. Takmičenje će početi 16. veljače, a završit će se 23. ožujka ove godine.

Križaljka

VODORAVNO: 1. izjavljivanje, izlaganje, 6. prezime nogometaša »Hajduka« (lijevi half), 10. kreator, osoba koja nešto stvara, 14. grubo, jednostojno, seljačko vune, sukno, 15. kemijski simbol za: plutonij, 16. ličnost iz francuske revolucije, 17. ideal, 18. gomila, 20. sprat, 21. kemijski simbol za: krom, 22. japanska mjera za putenje, 23. kemijski simbol za: germanij, 25. rt, 27. kemijski simbol za: litij, 29. kratica za: sportski klub, 31. otok na Jadranu, 32. potočna životinja, 34. kupalište kod Opatijske, 36. drveće za kopkanje po ušima, 38. grad u NR Srbiji, 40. kemijski simbol za: indij, 41. pokraj, uz, 42. skromnost, čednost, 44. nepobitne činjenice, 45. povrtna biljka.

1	2	3	4	5	6	7	8	9				
10					11	12	13	14				
15			16					17				
18			19		20		21		22			
		23	24		25		26		27	28		
29	30		31		32		33		34	35		
36			37		38				39		40	
41					42						43	
44												45

OKOMITO: 1. izmiliti (milostinju), 2. direk, 3. dva različita konzonanta, 4. stara nizozemska mjera za tekućinu (iznosi 155 lit.), 5. vazduh, 6. dva različita konzonanta, 7. nivo, razina, 8. tor, 9. inačica, 11. mjera za papir, 12. pripadnik divljeg plemena, 13. međunarodna automobilska oznaka za Egipat, 17. pritek Ybbsa u Austriji, 19. kemijski simbol za: srebro, 24. gradić u jugoistočnoj okolini

Rješenje križaljke iz prošlog broja: VODORAVNO: 1. sakata, 7. bonton, 13. prodrt, 15. pauze, 16. Agla, 17. akt, 19. krdo, 20. Rea, 21. omare, 23. Erd, 24. T (olstoj)

POUKA - ZANIMLJIVOSTI - ZABAVA

PREKO HILJADU DOBROVOLJACA ZA LET NA MJESEC

Prema jednoj vijesti koju je objavila moskovska »Pravda«, hiljadu i tri stotine ljudi iz čitavog svijeta javili su se dosad kao dobrovoljci za prvo putovanje na Mjesec koje će poduzeti sovjetski astronautičari.

USPJEŠNO PRESADIVANJE ZUBA

Dva američka zubna ljekara izvršili su nedavno uspješno presađivanje zuba o čemu su objavili članak u posljednjem broju »Časopisa društva američkih dentista«. Oba ova ljekara, Chester Fong (Chester Fong) i Gordon Egnju (Gordon Agnew) zaposleni su u zubnom medicinskom institutu Kalifornijskog univerziteta. Oni su jednoj djevojci izvadili zub umnjak koji je tek počeo da raste i presađili joj ga za dva mjesca naprijed, namjesto šestog zuba koji joj je nedostajao. Presađeni zub, koji se još nalazio u procesu rašćenja, izvanredno se dobro »uprasovao« u prazninu u viličnoj kosti. Poslije osam mjeseci korenovi su toliko porasli da se zub potpuno učvrstio, kao da je na tom mjestu iznikao. Ovaj uspjeh američkih dentista dokazao je da je u određenim slučajevima transplantacija zuba moguća.

TERMOCENTRALA KOJA SE LOŽI RIJEČNIM MULJEM

U termoelektrani u Esen-Karnapu, u Njemačkoj, nedavno je jedan kazan preuđen za loženje isušenim riječnim muljem koji se vadi iz Rajninske pritoke Emšera. Prema tvrdnji stručnjaka, isušeni riječni mulj ima kaloričnu vrijednost jednaku kaloričnoj vrijednosti mrkog uglja. Pri stanicama za filtriranje vode iz Emšera, koja se nalazi u Gelzenkirhenu, nalazi se i postrojenje za sušenje mulja čiji kapacitet iznosi 140 kubnih metara dnevno. Dosad ovako isušeni mulj upotrebljavale su kao gorivo neke ciglane iz okoline. Međutim, pošto se pokazalo da se mulj može upotrebiti kao gorivo u električnim centralama, u Duisburgu je počela izgradnja velikog postrojenja za izvlačenje i sušenje mulja, koje će biti pušteno u pogon još ovog proljeća.

SPAVA 14 GODINA

Već četrnaest godina traje san devetnaestogodišnjeg Pola Soua (Paul Sowa) iz Čikaga, koji je 20. januara 1944., u svojoj šestoj godini, obolio od naročito oblika zaraznog zapaljenja mozga, bolesti poznate i pod imenom »spavajući grip«, i otada se više nije probudio. U međuvremenu dječak je izrastao u mlada čovjeka visokog 170 centimetara koji je, kako kaže njegova mati, osim toga što neprekidno spava u svakom drugom pogledu tjelesno sasvim normalan. Ovog neobičnog bolesnika hrane isključivo tekućom hranom.

STADION MOSKOVSKOG »DINAMA« DOBIJA KROV

Sovjetski arhitekti dobili su zadatak da izrade planove za jedan smion projekt: izgradnju krova nad stadionom moskovskog »Dinama«. Na taj način Moskva će dobiti jednu od najvećih sportskih dvorana u svijetu u kojoj bi se zimi održavale fudbalske utakmice i lakoatletska takmičenja, a ljeti utakmice u hokeju na ledu i umjetničkom klizanju. Izgradnja krova nad stadionom treba da bude završena za dvije godine. Prema prvim podnesenim planovima stavljanje stadiona pod krov izvršilo bi se pomoću metalnih konstrukcija, armiranog betona i stakla. Jedan od projektanata predlaže krov u obliku kupole, čime bi se broj mjesta na tribinama povećao od sadašnjih šezdeset na osamdeset hiljada. Pored toga, na tribinama bi bila izgrađena dodatna igrališta za tenis i košarku. Jedna grupa moskovskih inženjera predlaže pokretan krov koji bi ljeti mogao da se skida.

VJEŠALICE PROTIV MOLJACA

Jedna američka firma pustila je u prodaju vješalice za kapute, muška

odijela i ženske haljine koje istovremeno služe i kao sredstvo za uništavanje moljaca. Na oba kraja ovih vješalica nalaze se, naročito ugrađene, posude sa kristalima nekog kemijskog sredstva koje uništava moljce i njihove larve. Kad se ti kristali istroše mogu se, veoma jednostavno, zamijeniti novim.

KUĆE BEZ STEPENICA U »SELU STARIH«

Džon Steling (John Stelling), sedamdesetogodišnji američki poduzimalac, grad u blizini Tampe (Tampa), u Floridi, neobično naselje koje je dobio ime »Selo starih«. Naselje će imati oko hiljadu malih stanova koje će, po relativno niskoj cijeni, moći da kupe ili iznajme samo osobe starije od šezdeset godina. Na ideju da izgradi jedno ovakvo naselje Steling je došao u razgovorima sa svojim »kolegama po godinama« od kojih mnogi pate od straha da predstavljaju teret za svoje sinove i kćeri.

Kuće u »Selu starih« ne će imati čak ni po jednu stepenicu, već će njihov pod biti u istoj ravni na zemlji. Pored toga, podovi u kućama bit će od naročito materijala koji isključuje svaku mogućnost da se na njima stari ljudi okliznu, odat će se zagrijavati električnim pećima koje ne mogu da izazovu požar, u čitavom stanu, naročito u kupatilu, bit će postavljene naročito ručice za pridržavanje. Budući stanovnici ovih domova moći će da pridu svim uređajima i da se njima koriste čak i u slučaju da su vezani za bolesničke stolice na točkovima. Jednom riječju, ovako uređeni stanovi oslobodit će stare osobe neprijatne zavisnosti od drugih i pomoći rodaka i prijatelja.

(Sedma Sila)

Mali savjeti

KAKO SE PRAVE I ČUVAJU KRAVATE

Kravata ostat će duže vremena lijepa ako se ne nosi svakog dana. Kako se održavaju kravate? Izgubane masne moraju se glačati. Često se dešava da poslije glačanja ostanu s lica otisak šava ili postave. Zato je bolje glačati s lica. Ako se u kravatu uvuče i karton, onda na kravati ne će ostati nikakav trag od glačanja.

Zaprljane kravate treba čistiti veoma oprezno benzinom. Ako to nije dovoljno, onda kravatu treba rasparati i oprati je u hladnom rastvoru sapunskog praška, zatim je zaviti u čisto platno da ne izgubi boju. Poluvlažna svila glača se s naličja.

Kako sami da pravite kravate? Za leptir-kravate potrebno je dva puta 76x6 centimetara ili četiri puta 36x6 centimetara u dužini. Prvo se napravi krov od papira, pa se zatim kroji. Najbolje je papir uzduž presaviti na dvoje, pa isjeći polovinu šablona. Kada se papir rastvori, dobijaju se potpuno jednake okrugline i se jedne i s druge strane.

Za kravate na vezivanje potrebno je 54x53 centimetara materijala. I ovdje treba prvo napraviti krov od papira, pa po njemu krojiti. Za postavu uzmete uzak komad flanela. Široki krajevi svile uzano se porube. Uzduž sredinom svile flanelsku postavu lijepo posedite i prihvatite iglama, a zatim krupnim bodovima s lica prošite na flanel. Pri tome treba svilu pažljivo zatezati i kroz sredinu sa naličja prošiti šav sitnim bodovima, ne zahvaćajući ni flanel ni gornju svilu. Da bi pozadi bila čvršća, dodajte još materije (oko 8 centimetara) i prošite mašinom s obje ivice.

PRAVI SAN JE PRIJE PONOČI!

Zimi je san potrebniji nego ljeti. Vrijeme spavanja treba da bude utvrđeno kao i časovi za jelo. Pretjerana nervoza kod znatnog broja stanovnika velikih gradova pripisuje se nespavanju prije ponoći. Prvi uslov za san je umor, ali i prijatna postelja. Ona ne treba da bude ni tvrda ni meka, a jastuk pretjerano visok. Pokrivač ne mnogo topao.

Čist zrak u sobi je neophodan. I zimi otvoren prozor, makar i namanje, utjecat će povoljno na san. Zimi treba krevet zagrijavati prije nego što se legne. I oni najotporniji ne bi trebalo da se stide toga. U hladnoj postelji teško je lako zaspati. U nezagrijanoj postelji čovjek se zgrči, a hladne noge traže toplinu. Zagrijana postelja

dozvoljava da se čovjek u njoj odmah potpuno slobodno ispruži i brzo i lako zaspi. Najbolje je u ležanju nagnuti se nešto malo na desnu stranu, jer ležanje pravo na leđa izaziva teške snove. To dolazi otuda što unutrašnji organi pritisakuju kičmenu moždinu, koja je pored mozga najglavniji živčani centar. I sa srcem je isto tako. Ako se leži na lijevoj strani njegov rad je otežan i čovjek se u snu zamara. Na povoljan san utječe i količina hrane upotrebljena preko dana, a naročito uveče. Pretjerano jaka hrana, začini, čaj, kava i alkohol kod mnogih osoba prouzrokuju nemirne snove. Večera treba da bude laka. Preporučljivo je voće, mlijeko i slična hrana.

KAKO DJECU KAŽNJVATI ILI IM OPROŠTATI

Nema djeteta koje nikada ništa ne skrivi. Nepristojno ponašanje i neposlušnost zaslužuju kaznu ili ukor. Bez toga ne ide. Samo poslije toga djetetu se mora i oprostiti na zgodan način.

Ali oprostjenje ne smije da dođe ni rano ni kasno. Roditelji ne smiju da budu nepromislivi i uporni, jer takvo držanje nepovoljno utječe na malog krivca.

Isto tako nije preporučljivo oprostiti odmah, jer time se li oduzima značaj kazne ili se njen utjecaj ublažuje. Ukori, grdnja, nisu toliko važne koliko je vrijeme koje protekne od trenutka kazne pa do opraštanja. Djetetu će u tome međuvremenu vlastitim razmišljanjem uvidjeti svoju krivicu i kajati se, a to je glavno.

Koliko će vremena proteći dok djetetu dođe da moli za oprostaj, to zavisi od karaktera svakog djeteta posebno. U svakom slučaju roditelj mora da bude spreman da mu oprost, jer strogost i neumoljivost nisu pozitivne metode u odgoju. Molba za oprostaj ne mora čak ni da bude izražena riječima, dovoljan je samo jedan pogled ili spontani gest za nježnošću.

Od velikog je utjecaja i to kada se djetetu poslije svega još jednom mirno i ozbiljno razloži koliko je svojim ružnim postupkom pričinilo jada svojim roditeljima.

Dosljednost je u svakom slučaju potrebna. Mnoge majke djeci stalno prijetu, a kad ona treba da izdrže kaznu, one su sve već davno zaboravile. Djeca se na to naviknu i ne poštuju majčine opomene.

Majke više uspijevaju kod većine djece kada pokažu da su zbog njihovog rđavog postupka žalosne, a ne da se ljute; tuga majčina v-i še ih kosne.

(Sedma Sila)